

પ.પુ. સનાતન ૫.પુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યાળ આચાર્ય શ્રી લાલેન્ડ્રાસાદજી મહારાજાશ્રી ના રૂડા આરીવાઈ સહ આશાથી
સાફકોટ શહેરને આંગણે અનિ ભવ્ય આંતરરાષ્ટ્રીય

શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ સૂત

આદિ આચાર્યજી શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ દ્વિશતાબદી કૃતાંજલી મંહોત્રાવ

વર્ષ - ૨૦૧૧-૧૨

શ્રીમદ્
સત્સંગિજીવની
કથા

લભ્યાનાગ્રામ્યાથ છાણે મૃદ્યે મદ્દતાનિતા :
રઘુવીરજી તે જિયા : મર્વ ઇન્દ્રજિયાર્થતામ .

પ્રારંભ

તારીખ :
૨૫-૧૨-૨૦૧૧
રવિવાર

એને છ્રમીલાલાલાલા ખંડયા વે મધ્ય લાલિતો છે
તે સેને રઘુવીરજી વિશ્વો છે. આ પ્રમાણે જાણો.
(એ માલીનામાના)

પૂણાદુતિ

તારીખ :
૨-૧-૨૦૧૨
સોમવાર

આયોજક

શ્રી ત્યામિનારાયણ સંપાદના વડાલ, ગડા,
શોસેરા પ્રેશોના સમસ્ત સત્સંગ સમાજ વરી

ધર્મકુળ આનિત શ્રી ત્યામિનારાયણ સત્સંગ સમાજ - જીલ્લાગાંઠ પ્રદેશ

સહયોગ : શ્રી રાધારમણ દેવ ટેમ્પલ બોર્ડ ટ્રસ્ટીમંડળ - જૂનાગઢ

સંપદાલાનો સાચીની વિકાસ કર્યાની રૂપા, મંડિર-સારાદનું મુખ્યાલ

શ્રી ત્યામિનારાયણ

ચિંતના

એ વર્ષ લખાયા હું ૧૯૦૧- ડિસેમ્બર-૨૦૧૧

વક્તા
પૂ. સ. ગુ. સ્વામી
શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

મહોત્સવ સ્થળ

'શ્રી રઘુવીર ધામ' લાલભાદુર સોસાયટી,
પીપળીયા હોલવાળા રોડના છેકે, કોણરીયા રીંગ રોડ, રાજકોટ.

સર્વે : ૮૮૦૫૦ ૦૫૫૦૩, ૮૮૦૫૦ ૫૮૫૫૦

નેટ નિતરતું નિમંત્રણ

'શ્રીલઘુનાનાના હરિસમસુધરા શ્રીલઘુનાના તાચારોંનિ પ્રકાશપ્રતિભમુકચિતો તાત્ત્વસનોચચાલો ।
દિવાન મહાત્માદિવાન પ્રતીદિવનથિકું કંબકાણે રતો જિલ્લાં શ્રીલઘુનાના કયાનુ ખુલ્લ ચિરે ગાંધારિદિવયમાબાકા ॥'

કરુણાસાગર, ભક્તવત્સલ, ભક્તજીન પતિપાલ, સર્વાવતારી, સર્વોપરી, સર્વકારણા કારણ, અનંતકોટિ ભ્રણાંડોના અધિપતિ ઉપાસ્ય
ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના લાડલા ભક્તવર્ય

શ્રી...

ગરવા જિરનારની ગોદમાં અનેક જ્ઞેત્રિયોના બેસસાનું કેન્દ્રસ્થાન જૂનાગઢ શ્રી રાધારમણ દેવના તાબાનું અને શ્રીલઘુનાના ચરણારવિદ્ધા અંકિત થયેલી
પવિત્ર ભૂમિ, બોરારી જેવી જડ સંસાર પામીને પણ ભગવાન શ્રીહરિ બેટા અને તેના પરમાણુકાંતિક ભજાનિએ સંત યોગમૂર્તિ સ.ગુ. શ્રી ગોપાળાનંદ
સ્વામીનો યોગ યથાં કંટારાંપી સ્વામાનનો ત્યાગ કરી નિષ્કર્ણ બની હજારો મુમુક્ષુઓને દિવ્યતાની સાક્ષી પૂરતી એવી રાજકોટની પાવનકારી
પરણી પર શ્રીહરિકૃપા મહારાજ, શ્રી લઘુનારાયણાદિ દેવોના સાંનિધ્યથી વડતાલ પોઠાધિપતિ વિદ્યમાન પ.પૂ. સનાતન ધ.ধૂ. ૧૦૦૮
શ્રી આચાર્ય શ્રી લઘુનારાયણ મહારાજશ્રીના રૂડા આર્યાર્વાદ સહ આચાર્યી અને તેમના જ અધ્યક્ષસ્થાને ત્યા જેમના દર્શન માત્રથી
મહાપુરુષપણાની સહજતાથી જ પ્રતીતી કરાવતા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધમકુળ મુગટમણિ લાલજી શ્રી વૃગ્નનારાયણ મહારાજશ્રીના
ઉપાધ્યક્ષસ્થાને ત્યા પ.પૂ. વાનાલાલજી શ્રી પુગ્નનારાયણ મહારાજશ્રીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે પ.પૂ. ધ.ধૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી
શ્વાસીરજી મહારાજશ્રીના દ્વિશાસાંદી કૃતાંત્રી મહોદેવ સમનીતા શ્રીજલસુત્તિ સાથે જ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ.

ભક્ત-અભક્ત સરવના પ્રાણાયાર, સરવના નિર્યંતા, સરવના કારણ, સર્વ સુખપૂર્ણ મૂર્તિ શ્રીહરિણી વેરાજપુરણની
પચાસ વર્ષ માથે દોડ પહોરની પ્રાર્થનાથી પ્રસન થઈ અનેત અતુમ આત્માને પૂર્ણ તુસિ આપવા છપેયાની નીર્યભૂમિમાં ધર્મ-ભક્તિના
માધ્યમથી પ્રાગટયને પામ્યા, અને માયાની ગોદમાં સુતેલ અનંતાનંત આત્માને હેઠોળી, જગાડી નિજમૂર્તિનું સુખ આપતા, પરાને પાવન કરતા
અનેક તીર્થોને તીર્થાટન આપતા, અનેક સાધકોની સાધનાની - ધ્યાનીઓના ધ્યાનની - યોગીઓના યોગની - મુનિઓના મૌનની પૂર્ણાદૃષ્ટિ કરાવતા; યુગાથી
સર્વાવતારીના ચરણારવિદ્ધા પોતાની ગોદને પાવન કરવા ઈચ્છાની ગુજરાતની ધરાને ભાગવતી બનાવી મોકાનો અદ્ભુત માર્ગ ખુલ્લો મુકી ફક્ત ૪૮ વર્ષ જેવા
દ્વારાસમયમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પોતાની માનુષિક લીલાને સંકેતી લીલી. પરંતુ સંકેતીલા પહેલા 'ચાવત ચંદ્રદિવાકરી' સૂર્ય-ચંદ્ર તપે ત્યા સુધી મુમુક્ષુનોને મોકા
સહેવને માટે થતો રહે તેવા હેતુસર ગરુદપુરમાં બેસી ત્રણ ગૂઢ સંકલ્પ કર્યા : ૧. મંદિરોની રચના કરી તેમાં મૂર્તિઓ પદ્ધતાનું, ૨. મારે સ્વાને ગૂઢ ગુરુ પરંપરાની સ્થાપના
કરવા ધર્મકુળમાં આચાર્યપદની સ્થાપના કરું અને ૩. શાસ્ત્રોની રચના કરું ત્યા મારા સંતો પાસે રચના કરાનું.

તે ત્રણ સંકલ્પો પેડી સં. ૧૮૮૨ના કારતક સુદ -૧૧ના દિવસે વડતાલધામમાં દ્વિતીય સંકલ્પ - ધર્મકુળમાં આચાર્યપદની સ્થાપના કરી
મુમુક્ષુનોના શુદ્ધ ગુરુ સ્થાપિત કરી આત્મંતિક કલ્યાણનો અલોક માર્ગપ્રદાન કર્યો. જેમાં પ્રથમ આચાર્યિંદ ઉપર દક્ષિણ વિભાગ વડતાલ દેશમાં
જેમની મહાત્માનું ગંગ કરતા મહાપુરુષો પણ આનંદની અનુભૂતિ કરી રહી તેવા પ.પૂ. ૫.૫. આચાર્યપર શ્રી શ્વાસીરજી મહારાજશ્રીના સ્થાપના
કરી. જેમને ૩૧-૩૧ વર્ષ સુધી સર્કણ રીતે આ ધૂરાને વહન કરી સંપ્રાદાયના અનેકવિધ અલોક અને દિવ્ય કાર્યો કર્યા તેમજ જેમને ભગવાન
શ્રીહરિએ પોતાના પુત્રપણે સ્વીકારીને 'શ્રીહરિકૃપા મહારાજ આત્મભાન'નું અલાય્ય વહાલબધ્યું લિઙ્ગ આપેલું છે એવા સહગુણોના

ભંડાર અનંતશ્રીવિભૂષિત, પર્મકુળ ચુડામણિ પ.પૂ. પ.પુ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીના માગટથે જ્યારે ૨૦૦ વર્ષ પૂર્વાથતાં હોય ત્યારે આવો....; તેમના પ્રત્યે કૃતજ્ઞતાની લાગણી વ્યક્ત કરવા તેમજ ગુરુક્રાંતમાંથી મુક્ત થવા માટે 'શ્રીલંકિષણ મહારાજ સૂત આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજ દ્વિશતાંદી કૃતાંજલી મહોત્સવ' રેખેચે ભવ્યતાથી ઉજવીએ....!!!

આજે ગુરુવર્ષના દ્વિશતાંદી કૃતાંજલી મહોત્સવના આનંદ વધામણાના નોતરા આપના રોમાંચકારી લાગણીનો અનુભવ થાય છે. આ વિરાટ મહોત્સવને ઉજવવા આપણા અંતર અધીરા બન્યા છે, ઉરનો આનંદ ક્યાંયે માતો નથી, યુવાનો બનગની રહ્યા છે, આભાલ-વૃદ્ધ સૌણા મનનો મોરલિયો નાચ્યે ઝૂમી રહ્યો છે. કરવા કે આવતી દિવ્ય મહોત્સવના માધ્યમે જ મનને પણ હારા અને હળવાણ મળો છે, હેઠાંનો નવા પ્રાણનો સંચાર થાય છે, અંતરના આવેગો શાંત થાય છે, ભાવનાની ભીનાશ અનુભવથાય છે, મહિનવિચારોની વિકૃતિ દૂર થાય છે, સાચા સહજાનંદી સુખની અનુભૂતિ થાય છે અને વિષયમાંથી મન વિરામ પામી ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં ગુલતાન થાય છે.

જે પવિત્ર ધરતી ઉપર સર્વાત્મારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ તથા પ.પૂ. પ.પુ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રી આદિક આચાર્યશ્રીઓ તથા અનેક દ્વારાનિઃદેશિત સંતો અનેકવાર પથારીને પોતાની પુનિત પદરજથી પાવન કરેલ છે તેમજ અંગેજ ગવર્નર સર માલકમ જેવાને વિકાશપ્રાપ્તિ જેવો પવિત્ર ગ્રંથ અર્પણ કરી અંતરરાષ્ટ્રીયસર્વે સંદેશો વહેતો કર્યો છે અને આવા અનેક ઈતિહાસથી સંકળાયેલ **ગીરેકિષણ** તુલ્ય રાજકોટ શહેરને આંગણે આપણા સર્વે સંતો-ભક્તતોના સહિતયારા પુરુષથી 'શ્રીલંકિષણ મહારાજ સૂત આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજ દ્વિશતાંદી કૃતાંજલી મહોત્સવ'નું સં. ૨૦૬૮ પોષ સુદ - ૧, તા. ૨૫-૧૨-૨૦૧૧, રવિવાર થી સં. ૨૦૬૮ પોષ સુદ - ૬, તા. ૨-૧-૨૦૧૨, સોમવાર સુધી અંતરરાષ્ટ્રીયસર્વે ભવ્યતાતિભવ્ય રીતે ઉજવવાનું નિર્ધારીત કરેલ છે.

આ મહોત્સવ પ્રસંગે સ.ગુ. શ્રી શાનંદ સ્વામી દ્વારા રચિત સંપ્રદાયના મહાન સમાચ ગ્રંથરાજ 'શ્રીમદ સત્કષેપિતુલબ વાલુ પારાયાન'નું દિવ્ય આપોજન કરવામાં આવેલ છે. જેણા વક્તાપદે ટેશ-વિટેશમાં સુપરિષદ, સરપારનિવારી પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યાસ્તવપૂર્વાસ્તુ નિરાળ ગીત-સંગીતના તરંગોના કલરવ સાથે કથાગંગાનું નિજ શીલીમાં રક્ષપાણ કરાવી પ્રભુમંજિતમાં રસતરબોળ કરેશે.

આ પ્રસંગની સાથે સાથે - ૧૦૮ સંહિતાપાઠ - અંષણ્ઠૂત - મહામંત્ર લેખન - શ્રી ધનશયામ જન્મોત્સવ - પડ્દાભિપેક મહોત્સવ - અગ્રસ્કૃતોત્સવ - કૃલદોલોત્સવ - શાકોત્સવ - રાસોત્સવ - સમૂહ મહાપૂજા - નગર-શોભાયાત્રા - વ્યાખ્યાનમાણા - સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો - ખ્લાડ ડોનેશન કેમ્પ - સર્વરોગનિદાન કેમ્પ વગેરેનું આપોજન કરવામાં આવ્યું છે.

આવા 'મનસ-વયસ' અવસ્થાનીય અવસરને નિહાળવા, કથામૂત્ત્રનું શ્વરસ કરવા, છલાંબી હિય પ્રભુપ્રસાદનો આસ્વાદ લેવા તેમજ શ્રીહરિ દર્શન, શ્રી ધર્મકુળ દર્શન, સંતદર્શન, અભિપેક દર્શન, અગ્રસ્કૃત દર્શન અને રાસોત્સવ દર્શન વગેરેનો લાભ લઈ છલનને ભાગ્યવંતુ બનાવવા અને તન-મનને પુલકિત કરવા આભાલવૃદ્ધ સર્વ ભક્તજનોને તથા આપણા ગ્રામજનોને સહપારિવાર પથારવા અમો સેનેહભર્યાન્યાસે હદ્યપૂર્વક નિમંત્રણ પાઠીએ છીએ. આપણી ઉપસ્થિતિ અમરઉરંદિશ તરંગોને આનંદવર્ધક થશે. અમો આપણા આગમનને વધારવા માટે આતુર છીએ ત્યારે અમો આ પત્રિકા સર્વદે રૂભરૂ મણ્યા તુલ્ય માની જરૂરાજરૂર પથારશોશ. આશા જ નહિ વિશ્વાસ છે કે આપ જરૂરાજરૂરથી પથારશોશ.

આ નિમંત્રણ પત્રિકા અમોએ અમારા હદ્યના ભાવપૂર્વક અમારા આત્માના સાચા સગ્ય માનેલ એવા આપ સુધી પહોંચાતી છે તેને રૂભરૂ મણ્યા તુલ્ય સમજને આ પારાયણ પોતાની જ છે તેમસમજ અવશ્ય કુંભ-પરિવાર સહ પથારશોશ.

લી. ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ સમાજ વતી
દ્વિશતાંદી કૃતાંજલી મહોત્સવ સમિતિ - જૂનાગઢ પ્રદેશના ખૂબજ સેહસભર જ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ.

મહોત્સવના યશસ્વી યજમાનશ્રીઓ

સમગ્ર મહોત્સવના મુખ્ય યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી મેધચૂભાઈ જાયાભાઈ હંકેચા તથા અ.સો. શ્રી જમનાબેન મેધચૂભાઈ હંકેચા - સરધાર
દ.સુપુત્ર શ્રી કરશનભાઈ મેધચૂભાઈ તથા શ્રી ભાનુબેન કરશનભાઈ
પૌત્ર પોણેશભાઈ કરશનભાઈ તથા સોનલબેન પોણેશભાઈ પ્રષોત્ર જીવીનકુમાર - રાજકોટ

સમગ્ર મહોત્સવના સહયોગમાનશ્રી

અ.નિ. દેવશીભાઈ માધાભાઈ ડાભી - દ. પ.ભ. શ્રી ગણેશભાઈ દેવશીભાઈ ડાભી
સુપુત્રો સંજ્યભાઈ તથા અંદુરભાઈ - રાજકોટ

કાવાલ દેશ

કથાના સહયોગમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી રતિભાઈ ભનુભાઈ ભાલોરીયા
(દ્રસ્યીશી જૂનાગઢ મંદિર) દ. સુપુત્ર પાર્શ્વકુમાર - રાજકોટ

મહાત્માનાના યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી મહેનદ્રભાઈ સંચદાલભાઈ પટેલીયા
દ. સુપુત્રો દિલ્લેશભાઈ તથા ચેદેશભાઈ
પૌત્ર રાજ તથા રૂપિંદી - રાજકોટ

ધર્મકુળ પૂજનના યજમાનશ્રી

અ.નિ. શ્રી કરશનભાઈ જેઠાભાઈ વધાસિયા - રાજકોટ
દ. સુપુત્રો રઘુભાઈ, પરસોતમભાઈ પૌત્ર મોહિત - અધ્યય, ડિસન, જ્યાદિપ

કાવાલ દેશ

ધર્મકુળ પૂજનના સહયોગમાનશ્રી

અ.નિ. શ્રી ગંગદાસભાઈ બેનેરભાઈ ચાવડા દ. જીવાભાઈ
તથા પુત્ર સુરેશભાઈ, કનેદ્રભાઈ નિરેશે શુન્સપોર્ટ - રાજકોટ

લાકાર પૃષ્ઠવૃદ્ધિના યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી ઈચ્છાભાઈ કુંગરશીભાઈ પટેલ (વિકાસ મોટર્સ)
દ. સુપુત્રો નવીનભાઈ તથા મહેશભાઈ - અમદાવાદ

મંગળોનના મુખ્ય યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી રામભાઈ વચાભાઈ ખુંટ
દ. સુપુત્રો નીરીશભાઈ, વિજયભાઈ, અમદાવાદ
પૌત્ર મિત્ર, પાર્સિક - સરસાર

મહાકૂળના મુખ્ય યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી પરસોતમભાઈ ગોવિદભાઈ સાપરીયા
દ. પ્રવિશ્વભાઈ પૌત્ર કુલદીપ - રાજકોટ

કથાના મુખ્ય યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી કુંગરશીભાઈ ગોપાલભાઈ નિસર (નવાગામ-ભયાઉ)
દ. સુપુત્રો અમરશીભાઈ, રચિકભાઈ, રમેશભાઈ પૌત્ર વિદ્યાગ, ખુશ - ચાલા

ધર્મકુળ પૂજનના યજમાનશ્રી

અ.નિ. શ્રી કરશનભાઈ જેઠાભાઈ વધાસિયા - રાજકોટ
દ. સુપુત્રો રઘુભાઈ, પરસોતમભાઈ પૌત્ર મોહિત - અધ્યય, ડિસન, જ્યાદિપ

અધ્યક્ષોત્સવના યજમાનશ્રી

અ.નિ. શ્રી ભગવાનજાભાઈ લીલાપરભાઈ તથા
માતુશી જીવાબેન ભગવાનજાભાઈ રાણીદ
દ. સુપુત્ર જે. બી. રાણી - રાજકોટ

સેટપૂરના યજમાનશ્રી

અ.નિ. શ્રી હરિભાઈ દેવજીભાઈ ચવા
દ. સુપુત્રો રતિભાઈ, ભાનુભાઈ, ચિનુભાઈ, રમેશભાઈ - રાજકોટ

શોભાયાના યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી આદવાભાઈ જેઠાભાઈ ચાવડા
દ. ધનસયામભાઈ તથા મહેનદ્રભાઈ - અલિયાદા

રાસોટ્સવના યજમાનશ્રી

પ.ભ. શ્રી રઘુભાઈ કોરાટ
દ. સુપુત્રો નીરીશભાઈ તથા અરવિંદભાઈ
પૌત્ર અમ્બ - રાજકોટ

પંચિક સૌધાયકી

ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ સંસ્કરણ સમાજ
બોરીવલી (મુંબઈ)

ચિંતન

વર્ષ :- ૭, અંક :- ૫, તા. ૨૦-૧૨-૧૧

:: પ્રયોજક ::

પુ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: પ્રકાશક ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર

તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૪.

તંત્રી : સાધુ પતિતાપનનાસજી

:: સંપાદક ::

સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસજી(વેદાંતાચાર્ય)

... અને રઘુવીરજીને ધર્મમાર્ગમાં દૃઢ અને ધીર-ગંભીર જોયા.
તેથી શ્રીહરિના દિલમાં ઈચ્છા થઈ અને તે બંનેને દાટક પુત્ર કર્યા.
(શ્રીહરિયદિવામૃતસાગર : પૃષ્ઠ - ૧, તરંગ - ૨)

... અને રઘુવીરજી બંને શ્રીહરિના દાટક પુત્ર સુખના પામરૂપ છે.
શ્રીહરિયદિવામૃતસાગર : પૃષ્ઠ - ૧, તરંગ - ૪)

... અને રઘુવીરજી, બંને ઘણા સુશ હતા. તે શ્રીહરિના (માનેલા) પુત્ર હતા
અને તેમના ઉપર સ્વામી (મુક્તાનંદ સ્વામી)ને ઘણું હેત હતું.
(શ્રીહરિયદિવામૃતસાગર : પૃષ્ઠ - ૧૧, તરંગ - ૧)

રઘુવીરજી મહારાજ ઘણા જ સમર્થ છે. તેમની બુદ્ધિમાં મોદ્દ બાબતનું જ્ઞાન ઘણું જ છે.
(શ્રીહરિયદિવામૃતસાગર : પૃષ્ઠ - ૧૪, તરંગ - ૧)

અમારા નાનામાઈ ઈચ્છારામજી નામે છે, તેના પુત્ર ઉદાર સ્વભાવના રઘુવીરજી છે.
અયોધ્યાપ્રસાદજી તથા રઘુવીરજી, તે બંને મોહ તથા પ્રમાણનો ત્યાગ કરીને
અમે જેમ કહીએ તેમ વર્તી રખા છે. (શ્રીહરિયદિવામૃતસાગર : પૃષ્ઠ - ૨૮, તરંગ - ૪૮)

:: અનુક્રમિણકા ::

૧. આદર્શ સદગુણ પ્રેરક જીવનગાથા...

- પૂર્વભૂમિકા
- શ્રીજીમહારાજ સાથે ધર્મકુળનું સૌપ્રથમ મિલન
- આચાર્ય સ્થાપના
- ૫.પૂ. મહારાજશ્રીના જીવન-કવનના અદ્ભુત પ્રેરક પ્રસંગો...
- ૫.પૂ. મહારાજશ્રી જીરા થ્યેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠાઓ
- ૫.પૂ. મહારાજશ્રી જીરા રચિત સદ્ગ્રંથો તથા ટીકાઓ
- ૫.પૂ. મહારાજશ્રીમાં રહેલા કલ્યાણકારી ગુણો
- ૫.પૂ. મહારાજશ્રી જીરા ભાવિઆચાર્યની નિમન્યુંક
- વડતાલ દેશના દ્વિતીય આચાર્યપદે શ્રી ભગવતપ્રસાદજી મહારાજશ્રી સ્થાપના
- ૫.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજનો અભિરવાસ

૨. સાંસ્કૃતિક સમાચાર પરિકા...

- સ્વામી ઘનશ્યામદાસજી - રઘુવીરવાડી
- તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી - સરધાર

૩. આગામી કથાપારાયણો તથા મહોત્સવો...

- સંક્રિતિ

૪. દ્રિશ્યાત્મકી મહોત્સવ સ્થળ નકશો - રાજકોટ... ૩૬

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસ તથા પાર્થ જીશાલ બગત ગુરુ : - પુ. સાધ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - સરધાર

સંપ્રદાયનો સવાગીની વિકાસ કર્તૃનું શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધારનું રાજિસ્ટરેડ મુખ્યપત્ર ઈ.સ. ૨૦૦૫ના જૂન માસથી પ્રારંભાયણું, દર માસના ૨૦ તારીખે પ્રકારિણ થતું, આપણા સમર્પણ કુંભ-પરિવારમાં આનંદ અને સંકારની સૌભાગ્ય પ્રસરાણ અને જીવનનું અનેંધ પદતર કર્તૃનું સામપ્તિક.

:: લવાજમ દર ::

બે વર્ષ	: રૂ. ૧૬૦/-
પંચાર્થિક	: રૂ. ૩૫૦/-
પચીસ વર્ષ	: રૂ. ૩૫૦/-
પરદેશમાં લવાજમ	: \$ 200 U.S.A. : £ 100 U.K.

:: લવાજમદર અંગે ગ્રાહક પત્ર વ્યવહાર ::

'ચિંતન કાર્યાલય'

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૪. ફોન. ૦૨૮૧ - ૨૦૨૧૨૧૧

Visit us : www.sardhardham.org, www.swaminarayanvadtalgadi.org
E-mail : chintansardhar@yahoo.in, sardharmandir@gmail.com

શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ સૂત અનંતશ્રીવિભૂપિત, ધર્મકુળ ચૂડામણિ, ધર્મમાર્ટ્ડ, ધર્મકુળ ભાસ્કર

આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીની

આદર્શ સદ્ગુરુ પ્રેરક જીવનગાથા

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસ તથા પાર્થદ ખુશાલ ભગત ગુરુ :- પૂ. સદ્. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - સરધાર

‘પ્રશામ છે રઘુવીરજુને, આદિઆચાર્ય અનુપ; ધૂરા દિપાવી ધર્મની, કિધા કાર્ય સુખરૂપ.

ગાયા જશ શ્રીહરિના, જીવનભર કરી પ્રાર; એવા આદિઆચાર્યજીને, કરું વંદન વારેવાર.’

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આ અવનિ પર અવતરીને ‘નો’ની દીઠી નો’ની સાંભળી’ એવી ‘પુનિત પરંપરા’ પ્રસ્થાપીને અનંત છ્વાત્માઓનો ઉદ્ઘાર કર્યો છે. પોતાની ડ્યાતીમાં તો અસંઘ્ય જીવોનો ઉદ્ઘાર કર્યો, પરંતુ પોતાના સ્વધામગમન બાદ પણ એ મોક્ષની ભાગીરથી સતત વહેતી રહે એ માટે બદ્ધાંગી સંપ્રદાયનું નિમણિણ કર્યું. આ છ અંગોમાં નિજસ્વરૂપ આચાર્યપદની ગરિમા વર્ણાવતાં ભગવાન શ્રીહરિ સ્વર્યં કહે છે:-

‘અયં દ્વિજત્વે જનાવમુક્ત્યૈ પ્રાદુર્ભવે ક્ષોળિતલે પ્રપત્રઃ । અજસ્તમિન્ સહ ભક્તિધર્મો સ્થિતૌ પવિત્રેણ નિજાન્વયેન ॥’

શ્લોકાર્થ :- આ અમારે સ્થાને બીરાજમાન થનાર ધર્મવંશ (આચાર્ય પરંપરા) પવિત્ર ધ્રાઘાણ કુળરૂપે અનેક જનોના સંસારસાગરથી ઉદ્ઘારણ મોક્ષ માટે અમારી ઈચ્છાથી જ આ પૃથ્વી ઉપર પ્રાદુર્ભવિત પામેલ છે. જેને વિપે અમારા માતા-પિતા ભક્તિ અને ધર્મપોતાના પરિવાર સહિત સદાય સ્થિતિ કરી રહેલા છે. અને જ્યાં તે ધર્મ-ભક્તિ રહેલા છે ત્યાં અમે પણ સદાય રહેલા જ છીએ, માટે આ ધર્મવંશ સર્વ કોઈએ સેવવા યોગ્ય છે.

(શ્રીહરિસંભવ મહાકાવ્ય : સર્ગ-૧૭)

આટલું મહાન ગૌરવ આપીને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પોતાના જ સ્થાને આચાર્યપદની સ્થાપના કરી અને આ ગૌરવવંતા સ્થાનના પ્રથમ યશભાગી બન્યા છે વડતાલ દેશ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની ગાદિના આદિઆચાર્ય ચૂડામણિ શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજ.

સં. ૧૮૮૨ના કારતક સુદ - ૧૧, મંગળવાર (ઇ.સ. ૨૧-૧૧-૧૮૨૬)ના રોજ ફક્ત ૧૪ વર્ષની તરુણ અવસ્થાએ શ્રીજિમહારાજના કરકમળો દ્વારા આચાર્યપદે પ્રસ્થાપિત થયેલ આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીના ડેયામાં સદાય સત્સંગનું હિત હતું. ગરીબ-તવંગર, નાત-ઝતનો ભેદભાવ રાખ્યા વિના તેઓ સત્સંગમાં પરિલ્પમાણ કરી, વધુને વધુ જીવો ભગવાન શ્રીહરિના સ્વરૂપને ઓળખે તેવો ટંક તેમનો આગ્રહ હતો. ભગવાન શ્રીહરિનું સ્વરૂપ અનંત ઐશ્વર્યનો પૂજ્ય છે, શાશ્વત શાંતિનો ખોત છે, અનંત સુખોની ખાણ છે, એમની જાંખી તેમના દારા રચાયેલ સંપ્રદાયનો જ સંસ્કૃત ભાષાનો સૌથી

પ. પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રી

વિશાળ ગ્રંથ ‘શ્રીહરિલિલાકલ્પતર’માં પ્રગટ થયેલી જોવા મળે છે.

ગઠપુર, ધોલેરા, જૂનાગઢ આદિ ધામોમાં સર્વોપરી શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની મૂર્તિની સ્વાપના કરીને સંપ્રદાયને ઉપાસનાનો એક નવો રાહ ચીંધ્યો છે. અનેક નૂતન મંદિરોની મૂર્તિ પ્રાણ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી, અનેક મુમુક્ષુઓને મહાદીક્ષા-સામાન્ય દીક્ષા આપીને તેમના મોક્ષ માર્ગમાં રાહબન્દ બન્યા.

પ.પુ. ધ.પુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીનું આધ્યાત્મિક જીવન પવિત્ર ભાગીરથી ગંગા જેતું પવિત્ર અને નિર્મળ હતું. ત્રણેય અવસ્થામાં શ્રીજમહારાજની મૂર્તિને અખંડ તેજના સમૂહમાં દેખતા. સ્વરૂપ અને સ્વભાવે કરીને સાક્ષાત્ શ્રીજમહારાજનું જ સ્વરૂપ એવા આદિઆચાર્ય મહારાજશ્રી ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં જ સદા નિમન રહેતા. ઉંઘ ઉપરાંત ચાર દિવસ સુધી દક્ષિણ વિભાગ વડતાલ દેશ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ટેવની ગાદીના આચાર્યપદે રહી સત્સંગનો વિકાસ કરવામાં પોતાનું સમગ્ર જીવન રેઠી દીધું હતું. છતાં પણ વ્યવહારનો ડંસ હદ્યમાં બેસવા દીધો ન હતો. એવી ઉચ્ચ સ્થિતિને તેઓ વરેલા હતા.

આચાર્યપદને શોભાડનારા સર્વે સદ્ગુણો તેઓશ્રીમાં મૂર્તિમાન સ્વરૂપે હતા. જેઓએ આધ્યાત્મિક અનેક શાસ્કોની રચના કરી-કરાવી તેમજ શાસ્કોનું સંશોધન કર્યું-કરાવ્યું. તેમનો આ અમર વારસો સૂર્ય-ચંદ્ર તપશે ત્યાં સુધી અમર રહેશે ને તેઓશ્રીના નામને આ પૃથ્વી પર ગુંજતું રાખશે.

આચાર્યપ્રવર શ્રી રઘુવીરજી મહારાજશ્રી વાણીના ભંડાર હતા. તેઓશ્રીની વાણીની મધુરતા અને પ્રગલભતા સર્વ કોઈને આકર્ષણ કરનારી અલૌકિક હતી. સ્વભાવ તો એવો સુશીલ-સરલ અને મૃહુલ હતો કે ‘જેના વેરી ધા વાણીએ.’ તેઓનો સાથે રહેવામાં જરાપણ કોઈને સંકોચ ન રહેતો. દયાળુતા, ઉદારતા અને નિર્દોષતા વગેરે ગુણો તો તેઓશ્રીમાં ઉદાહરણીય હતા. સાચા સંતો-ભક્તો પ્રણે પૂજ્યભાવ ને આદરભાવ અદ્વિતીયપણે રાખતા. માંદા સંતોને સ્વયં રાતે જાગીને રોટલા બનાવીને જમાડતા. સંપ્રદાયના તમામ આભાલ-વૃદ્ધ આશ્રિતો માટે દિવાદાંડિઝપ તેઓશ્રીનું આદર્શ જીવનહતું.

‘જેમ ધૂપસણી પોતે બળી જઈ અન્યને સુવાસ પ્રદાન કરે છે’ તેમ તેઓશ્રીએ સમગ્ર શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના દરેક અંગોને સુવાસ પ્રદાન કરી છે. માટે જ સ.ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પોતાની વાતોમાં કહે છે :-

● “...જેવા રઘુવીરજી મહારાજ હતા ને જેવા ગોપણાનંદ સ્વામી હતા તેવા તો જાણાણ જ નહિ!” (૨/૫૭)

● “...રઘુવીરજી મહારાજ પૃથ્વી ઉપર રહ્યા, ત્યાં સુધી દેશકાળાદિકનું બહુ સુખ રહ્યું કેમ જે મહારાજ એમને વશ તે જેમ ધારે તેમ કરે...” “...અમે મહારાજને અરજી નાખી છે; જે રઘુવીરજી મહારાજ જેવા જે આચાર્ય કરો ને ગય રાજા જેવો એક રાજી કરો તો બે કરોડ મનુષ્યપ્રભુ ભજે છે તે દશ કરોડ મનુષ્યપ્રભુ ભજે, એમ સંકલ્પ કર્યો છે.” (૨/૬૩)

● “...પણ રઘુવીરજી મહારાજે ચાર મહિના સાથુને રાખીને કથા કરાવી ને વાતો જ કરાવી એમ કોઈ કરશે નહિ ને કરાવશે પણ નહિ.” (૨/૭૪)

● “...અને સ્વામી કહે એક દિવસ મહારાજે મને કહ્યું હતું : જે “ધર્મકુળમાં રઘુવીરજી જેવા કોઈ નથી” તે વાત સાચી કેમ જે એની રેણ્ઝી કે સ્થિતિ તે ક્યાંય ન મળે; ને ત્યાગની છટા પણ મહારાજના જેવી જ હતી. એવા હવે નહિ થાય, કદી મહારાજ મોકલે તેની વાત નહિ.” (૫/૧૫૬)

શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ

● "...આવો જોગ મળ્યો છે ને પછી બીજાને વળ્ગે છે, તે કંઈ સમજતા નથી. તે રઘુવીરજુ મહારાજ આદિ (આચાર્યશ્રી તથા) મોટા મોટા સાધુ કોવેયાને પાદર બેઠા હતા, તેને મૂકીને ત્રણસો માણસ દરિયો જોવા દોડ્યું! ત્યારે તો દરિયા જેવાય રઘુવીરજુ મહારાજ આદિ નહિ ને? પણ શાન ક્યાં? આને મૂકીને બીજાને વળ્ગે છે, તેમાં શું પાકશે?" (પ/૨૧૮)

● "...અને મહા વદીમાં વાત કરીઃ જે અમારી પોર, આ દહાડાની અરજુ ભગવાન પાસે છે: જે "એક ગય રાજા જેવો રાજા ને રઘુવીરજુ જેવા બે આચાર્ય મોકલો; નીકર આ લોકમાં બે કરોડ માણસ ભગવાન ભજે છે તેને સુખ નહિ આવે, તે પાપી નહિ આવવા દે." (પ/૨૪૧)

આવા અનંત સદગુણોના ભંડાર અનંતશ્રીવિભૂપિત, ધર્મકુણ ચૂડામણિ, શ્રીહરિકૃપા મહારાજ આત્મજ: પ.પૂ. ધ.ধુ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીના પ્રાગટ્યને ૨૦૦ વર્ષ પૂર્ણ થતાં હોય ત્યારે પ.પૂ. આદિઆચાર્ય મહારાજશ્રીના શ્રીચરણોમાં નતમસ્તક થઈને પ્રાર્થના કરીએ : "હે આચાર્યપ્રવર ગુરુદેવ! અક્ષરધામમાં સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના ખોળામાં બિરાજ રહેલા એવા આપ, અમારા ઉપર એવી અમૃત્ય દાટિ કરજો કે, આપને જેવું ગમે તેમજ આપશ્રીના પિતા ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને પણ ગમે તેવું અમારું જીવન આદર્શમય બને. જેથી કરીને અમો આપના-આપે કરેલા અમારા ઉપર અનંત ઉપકારોના આશમાંથી કંઈક અંશે મુક્ત બની શકીએ. એજ અભ્યર્થના સહ કોટિ કોટિ દંડવત્ પ્રણામ..."

હાલા બક્તો! આવો, અમૃત્ય અવસર પર આપણો સહુ મળી; આ 'ચિંતન' અંકના માધ્યમથી પ.પૂ. ધ.ধુ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીના આદર્શ જીવનગાયાના દિલ્લી પ્રસંગોને સંક્ષિમથી માણીએ.

તેમજ આપણો સહુ એક થઈને રાજકોટને આંગણો..., પ.પૂ. ધ.ধુ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજશ્રીના પ્રાગટ્યને જ્યારે ૨૦૦ વર્ષ પૂર્ણ થતાં હોય ત્યારે ...; તેમના પ્રત્યે કૃતજ્ઞતાની લાગણી વ્યક્ત કરવા 'શ્રીહરિકૃપા મહારાજ સૂત આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજુ મહારાજ દ્વિશતાણે કૃતાંજીવી મહોત્સવ' રંગેણે ભવ્યતાથી ઉજવીએ...!!!

પૂર્વભૂમિકા

ઉત્તરભારતમાં અયોધ્યા પાસે નાનકડા છપેયા ગામમાં ધર્મનો અવતાર હરિપ્રસાદ પાંડે (ધર્મટ્ટેવ) તથા સાક્ષાત મૂર્તિટેવીનો અવતાર પ્રેમવતીટેવી (ભક્તિટેવી)ના આંગણો સં. ૧૮૩૭ ચૈત્ર સુદિ નવમીની રાતે દશને દશ ઘડીએ જીવાત્માઓના અનાદિ અજ્ઞાનના નિવારણ માટે પરબ્રહ્મપરમાત્માનું પ્રાગટ્યથથું.

માર્કન્યે મુનિદ્વારા હદિ, કૃપા, હરિકૃપા નામાભિધાન કરવામાં આવ્યું. છપેયાની નારીઓ 'ધનશયા'ના હુલામણા નામથી બોલાવતી. ૧૧ વર્ષ તુ માસને ૧ દિવસ છપેયાવાસીઓ તથા ધર્મ-ભક્તિને પોતાની બાળલીલાઓનું સુખ આપી. સં. ૧૮૪૮ અધાર સુદ - ૧૦ના દિવસે વહેલી સવારે ગૃહિત્યાગ કરીને અનંત આત્માઓના ઉદ્ઘાર માટે ઉંઘે ૧ માસને ૧૧ દિવસ વનવિચરણ કરી સં. ૧૮૫૮ શ્રાવણ વદ હન દિવસે સોરઠ પ્રદેશના લોજ ગામમાં પદ્ધાર્યા. સદગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીને મળી દીક્ષા ધારણ કરી તેમની પાસે રહ્યા. 'પ્રગત પુરખોત્તમ શિષ્ય થઈને પદ્ધાર્યા છે' આ વાત શ્રી

રામાનંદ સ્વામી જ્ઞાનતા હતા. તેમનો લાભ અસંખ્ય જીવોને મળે તેવા હેતુથી પોતાની ધર્મધૂરા ભગવાન શ્રીહરિને સૌંપી. સમગ્ર સત્સંગના ગુરુપદે આરુઢ કરી પોતે આ લોકમાંથી સ્વતંત્રપણે વિદાય લીધી. ગુરુની આ લોકમાંથી વિદાય બાદ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે સનાતન ધર્મના રક્ષણ અને પોપણના ધૂંધુંબાજ માર્ગરૂપી સંપ્રદાયની સ્થાપના. કરી, અદિતીય મંદિરોના નિર્માણ, શાખોની રચના અને આચાર્ય-સંત-હરિભક્તની વિશુદ્ધ પરંપરા પ્રસ્થાપિત કરાવીને અનંત મુમુક્ષુજ્ઞનોનો સંસૂતિ થકી ઉદ્ઘારનો માર્ગ પ્રશસ્ત કર્યો.

આ રીતે સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પોતે ઘણા સમય (સં. ૧૮૫૮ થી સં. ૧૮૮૨) સુધી શ્રી સ્વામિનારાયણ (ઉદ્ઘાર) સંપ્રદાયની ધૂરાને વહન કરી, પોતાનું અવતારકાર્ય સંપૂર્ણ થયું હોય તેમજ્ઞાનતા ભગવાન શ્રીહરિએ આ લોકમાંથી વિદાય લઈ સ્વસ્વરૂપમાં રિયત થવાનો સંકલ્પ કર્યો ત્યારે વિચાર આવ્યો કે, 'આ

લોકમાંથી અમારા સ્વધામગમન બાદ પણ અમારા સ્વાપેલ આ સંપ્રદાયના સિતારાઓ આસમાન સુધી ચળકતા રહે તથા તેના પાયા પાતાળ સુધી અડીખમ ધરબાયેલા રહે તે માટે અમે ધારણ કરેલી અને સદ્ગર્મનું જ રક્ષણ કરનારી, પરોપકારેક પરાયણ આચાર્ય પદવીને (સંપ્રદાયની ગુરુપદવીને) યોગ્ય પુરુષમાં અર્પણ કરીને પછીજ આ લોકમાંથી વિદાય લઉં.'

આવો હિંદ્ય સંકલ્પ જ્યારે ભગવાન શ્રીહરિએ કર્યો ન્યારે તેમની દફિએ પોતાના મોટાભાઈ રામપ્રતાપજી મહારાજ તથા નાનાભાઈ ઈચ્છારામજી મહારાજના ગુણયુક્ત સુપુત્રોમાં જ પ્રવેશ કર્યો. જેમાંના એક આચાર્યવર્ચ શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ અને બીજા આચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજ હતા. આ બંને આચાર્યશ્રીઓ પૈકી શ્રીજમહારાજને અત્યંતપ્રિય અને સદ્ગુણ વિભૂતિ આચાર્યપ્રવર શ્રી રઘુવીરજી મહારાજશ્રીની સ્થાપના શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવથી અલંકૃત દક્ષિણ દેશની વડતાલ ગાદી ઉપર અભિપેક કરીને સમગ્ર સત્સંગના ગુરુપદે સ્વાપિત કર્યા.

ભગવાન શ્રીહરિની સોહામણી આચાર્ય પરંપરામાં પૂર્ણિમાની ચંદ્રમાની જેમ જળહળતા આ તેજસ્વી વિરલ અને ભાતીગળ જીવનના અધિષ્ઠાતા પ.પૂ. ધ.પુ. આચાર્યપ્રવર શ્રી રઘુવીરજી મહારાજશ્રીમાં કલ્યાણકારી અનેક શુભગુણોનો સમન્વય જોવા મળતો હતો.

◆ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના ભાવિનું આ ભૂમંડળ પર આગમન

ઇપૈયાપુર પાસે બાળપ્રભુ શ્રી ઘનશયામમહારાજના ચરણઅંકિતથી પવિત્ર થયેલ સુંદર આંબલીયા નામે એક ગામ આવેલું છે. આ ગામમાં બાળપ્રભુ શ્રી ઘનશયામે ઘણીવખત પદ્ધતિની નરનારીઓને પોતાના એંશ્વર્ય-મતાપજ્ઞાવી આનંદ આપ્યો હતો.

આ આંબલીયા નામે સં. ૧૮૮૮ ફાગુણ વદ - ૪ (ઈ.સ. ૧૯૧૨) ના શુભ હિંદુ સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના નાનાભાઈ ઈચ્છારામજી મહારાજ તથા તેમના ધર્મપત્ની વરીયાળીદેવીને ઘેર ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના વિભૂતિ સ્વરૂપ એવા શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ સ્વયં પ્રગટ થયા. આજાનબાહુ, પુષ અને તેજસ્વી કાયા જોઈ માતા-પિતા ભગવાન શ્રીહરિના પ્રતાપથી જ આ પુત્રાર્થની પ્રાપ્તિ થઈ છે તેમ માનતા હતા.

પુત્રપાત્રના આનંદમાં ઈચ્છારામજી મહારાજે ખ્રાબણોને પથોચિત દાન આપ્યા. ગામની સ્ત્રીઓ પણ વરીયાળીબાઈને પુત્ર પ્રસવ થયો તે જાણી ભક્તિભાવપૂર્વક

હરખાતી હરખાતી કોઈ મીઠાઈ તો કોઈ કાંઈક વાસણ વગેરે ભેટ લઈ બાળકના દર્શન માટે આવવા લાગી. આજે અજાણાં પણ ઈચ્છારામજી મહારાજનું ઘર તીર્થરૂપ બની ગયું.

ભવિષ્યવાણી

(★ અને બાળચરિત્રમાં સૌપ્રથમ અયોધ્યામાં શ્રીଘનશયામ મહારાજ પાસે આવીને નારદજીએ કરેલી સુતિના જ ભાવાથનુસાર અભેદની ભવિષ્યવાણીને અભેદના જ રૂપકથી બાળકને પણ બુદ્ધિગમ્ય થાય તે રીતે થોડા રૂપાંતરથી પણ ચચાર્ય સમજાવવા માટે સંવિસ્તૃત વર્ણન કરેલ છે.)

શ્રી ઈચ્છારામજી મહારાજ આંબલીયા ગામમાં રહેતા હતા. એક હિંદુ સેતેઓ તથા વરીયાળીદેવી તથા રઘુવીરજી આટિક તેમના પુત્રો પોતાના ઘરની ઓસરીમાં બેસીને સૌ ક્રમોદાના પૌવા દાઢીમાં પલાણીને તેની સાથે જમતા હતા ત્યારે આકાશમાર્ગ નારદજી એક ભિન્નુકનો વેપ ધારણ કરીને આવે છે.

ઈચ્છારામજી મહારાજને સંબોધીને ભિન્નુક કહેવા લાગ્યા : “ઈચ્છારામજી ! આજે તમારા ઘરે આવીને હું ધન્ય થઈ ગયો. ઈચ્છારામજી ! તમે ધન્ય છો, તમે જાણતા નથી કે તમારા ઘરે સ્વયં અકારાધિપતિના સંકલ્પથી તેમનું જ અસાધારણ વિભૂતિ સ્વરૂપ (શ્રીરામયંદજી) તેમના અનુગ્રામી થઈને સેવા કરવા માટે સાક્ષત તમારા પુત્ર રઘુવીરજી સ્વરૂપે પદ્ધતિ થઈ ગયો. તમારા આ રઘુવીરજી મહામપત્રાયી છે. ભગવાનની જ ઈચ્છાથી જ તેમનો જરૂર તમારા ઘરે થયો છે. થોડાક જ સમયમાં તેમને પૂર્ણ પુરુષોત્તમનારાયણ મળશે અને પોતાના દાટપુત્ર કરીને સંપ્રદાયની ધર્મધુરા તેમને સૌપ્રથ, તમારા આ પુત્ર રઘુવીરજી તો અસંખ્ય જીવોના ગુરુ બનશે. તેમની પ્રતિભા ટેરાટેર ચોમેર પ્રસરી જશે. તમારા આ પુત્ર અર્ધા દેશના રાજા બનશે, સંપ્રદાય-સત્સંગની ધર્મધુરાના આચાર્યપદે બિરાજશે. તમે ધન્ય છો, ઈચ્છારામજી ! તમે ધન્ય છો.”

નારદજીરૂપે રહેલા ભિન્નુકની આ વાત સાંભળીને ઈચ્છારામજી મહારાજે લોહંગંજરીમાં રહેતા મોટાભાઈ રામપ્રતાપજી મહારાજને કહી સંભળાવી. ત્યારે રામપ્રતાપજીએ કહું : “ઈચ્છારામ ! તમે જે ભિન્નુકની વાત કરો છો તે ભિન્નુક તો અહીં પણ આવ્યા હતા અને મારા પુત્ર અયોધ્યાપ્રસાદજી વિપે પણ એજ કહું હતું કે, ભગવાન તેમને દાટપુત્ર કરીને પોતાની ગાદી ઉપર આરૂધ કરીને આચાર્યપદવી આપશો.”

(ઇપૈયાપુરે શ્રીહરિ બાળચરિત : અ.૭૦૩ આધારે ભાવાર્થ સંકલિત)

* આચાર્યપદ ધર્મવંશમાં સ્થાપન કરશે એવી ભવિષ્યવાચી સં. ૧૮૪૮માં જેઠ માસમાં સ્વયં ધર્મટેવે ઉચ્ચારી હતી. જોઈએ ગ્રંથરાજ 'શ્રી સત્સંગિજુવન' ના શઠ્ઠોમાં :-

'આચાર્યત્વं ચ યુવયો: સ્થાપયિત્વા કુલે નિજમ् ।
સ્વકીયં ધામ પરમં પ્રયાસ્યતિ મહાયશા: ॥'

હે રામપ્રતાપ તથા ઈચ્છારામ! મહા યશસ્વી આ શ્રીહરિ તમારા કુળમાં પોતાના 'આચાર્યત્વપદ' ની સ્થાપના કરશે અને પછી પોતાના પરમશ્રેષ્ઠ બ્રહ્મધામમાં પ્રયાસ કરશે. (શ્રી સત્સંગિજુવન : ૧/૩૮/૧૦)

વળી, સ. ગુ. શ્રી નિખુણાનંદ સ્વામી 'ભક્તચિંતામણી' ગ્રંથમાં લખે છે કે, ધર્મટેવે સં. ૧૮૪૮ના જેઠ માસમાં જ્યારે ધામમાં જવાની તેથારી કરી હતી, ત્યારે પોતાના પુત્ર રામપ્રતાપ અને ઈચ્છારામને પોતાની પાસે બોલાવીને કહે છે:-

'નિજ આચારજ પદ જેહ, સ્થાપશે તમારે કુળ જેહ;
અમ કરી મોટા મોટા કામ, પછી પદારશે નિજધામ.'

(ભક્તચિંતામણી : પ્ર-૨૬/૧૮)

વળી, ભગવાન શ્રીહરિના બીજા ઓક પ્રસંગમાં જોવા મળે છે કે :-

માંગરોળમાં સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ બંધાવેલા રામચંદ્રજી ભગવાનના મંદિરો હતા તે પરન્યે જ્યારે માંગરોળના રાજાના કારભારી અને અગ્રહીઓ શેઠીયા દ્વારા ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે, શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ પોતાની ગાદી ઉપર પોતાને સ્થાપિત કરેલા સહજાનંદ સ્વામી તેઓ નવા મંદિરો બંધાવે તેમાં શ્રીરામ-લક્ષ્મણ-સીતાની મૂર્તિ પદ્ધરાવવી નહિ, ત્યારે સર્વાવતારી ભગવાન શ્રીહરિ ભવિષ્યવાચી ઉચ્ચારતા કહે છે :-

"અમારે ગુરુનું કંઈ પણ પદાર્થ જોઈતું નથી. માત્ર તે યોગીનું અને ગુરુએ સ્થાપન કરી તે રામચંદ્રની મૂર્તિઓનું આશીર્વયન જોઈએ છીએ. માટે તમે સુખેથી પૂજન કરો. અમે તો એ રામપોતે જ આજથી દશ વર્ષે મનુષ્યાકૃતિ ધારણ કરશે તેમની અમારી ગાદી ઉપર સ્થાપના કરીશું." (શ્રી સ્વા. ચરિત્રચિંતામણી : ૧/૧૮)

શ્રીજીમહારાજ સાથે ધર્મકુળનું સૌપ્રથમભિલન

સં. ૧૮૭૫નું વર્ષ ચાલે છે. માતા-પિતા તથા સ્વજનોના લાડકોડ વચ્ચે રદ્વીરશ્ચ મહારાજની ઉંમર ૮ વર્ષની થઈ છે.

એકદિવસ શ્રીજીમહારાજ અકસ્તરાયોરીમાં બિરાજમાન છે. ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામી કહે : "હે મહારાજ ! અમો હજારો સંતોષે ધરબાર-સંસારનો ત્યાગ કરીને કેવળ આપના માટે જીવન કુરબાન કર્યા છે, લાખોની સંખ્યામાં હરિભક્તો આપના આશ્રિત બની ભજન કરતા થયા છે, સદાચાર અને નીતિમય જીવન જીવતા થયા છે. શાસ્વોકત તમામ ધર્મોનું પાલન કરતા થયા છે. જગતના મતપંથથી અનોખી રીતિ આપે પ્રવર્તાવી છે, પાપી જીવનું પણ આપ પળવારમાં કલ્યાણ કરો છે, તેથી મતપંથવાળાઓ આપનો આવો ઉત્કર્ષ સહન કરી શકતા નથી. તેથી સમાજમાં આપના પ્રત્યે એવી વાતો કરતા ફરે છે કે, સ્વામિનારાયણ તો મોચી છે, તેણે મેલી મંત્રસાધનાથી બાબરો ભૂત વશ કર્યો

છે, તે કયાં ભગવાન છે?

આવી વાતો સાંભળીને મુમુક્ષુ જીવો અમને પ્રશ્નો પૂછે છે કે, તમારા સ્વામિનારાયણનો જન્મ ક્યા કુળમાં થયો? ને તમારો સંપદાય કેવી રીતે વૈદિક છે? તમારી ગુરુપરંપરા શું છે? ત્યારે તેનો ઉત્તર અમો દઈ શકતા નથી. માટે હે મહારાજ ! આપના પૂર્વાશ્રમના જન્મને કર્મ વિષે કાંઈક વિશમાત્ર અમને કહો. જેથી મતપંથવાળાઓને અમો ઉત્તરો આપી શકીએ."

તે સમયે સભામાં બેઠેલા માયાજીતાનંદ સ્વામીએ ઊઠીને હાથ જોડી ભગવાન શ્રીહરિને વિનંતિ કરી બોલ્યા : "હે મહારાજ ! આપ આજા આપો તો અમો આપના જન્મસ્થાન છપૈયામાં જઈએ."

પછી શ્રીજીમહારાજની આજા લઈને સંતો છપૈયા ભણી જવા નીકળ્યા. સંતો અમદાવાદી ચાલ્યા તે રતલામ થઈને ઉજાઝેન આવ્યા.

ત्यांची माणवा देश वटावीने ज्वालीयर थઈने कानपुर शहेर आव्या. त्यांची अयोध्यामां आवीने तपास करावी के रामप्रतापजु अने ईच्छारामजु नामना बे भाईओ क्यां रहे छे. तेओने घ्याल आव्यो के, तेओ छपैयामां रहेता इता. छपैयानो मार्ग पूछतां संतो त्यां पडोऱ्या. परंतु छपैयामां कोई पतो लाग्यो नहि. संतो छपैयानी करते चारेबाजूना प्रांतमां चार महिना सुधी कर्या. पछी लभनौ शहेरमां रामप्रतापजु तथा ईच्छारामज्ञना मामाना दीकरा भंडारामज्ञना माध्यमधी बंने भाईओ मणे छे. तेओने श्रीछ महाराजनो पत्र वंचावीने वडताल तेरी लावे छे.

ज्यां दूरथी मायाज्ञतानंद स्वामी तथा सुभानंद स्वामीने बंने भाईओ साथे लઈने

आवता ज्ञेईने श्रीछ महाराज आतुरताथी पोतानी गाई उपरथी ऊभा थया. ने दोट मूळीने सौप्रथम मोटाभाई रामप्रतापजु महाराजने वंदन कर्या. ईच्छारामजु महाराज तो एकदम दोरीने भगवान श्रीहरिना यरष्टोमां पडी गया. श्रीछ महाराजे बंने भाईओने पोताना बाहुपाशाथी मुक्त करी पोताना खेस वडे बंने भाईओनी अंगोना अंसुओ लुछ्या. आ रीते भगवान श्रीहरिअ गृहत्याग कर्या पछी (छवीश वर्षे) धर्मकुण साथे भिलन थयू.

(छपैयापुरे श्रीहरि बाणयरिन, श्रीघनश्यामलीबामृत ग्रंथ तेमज श्री प्रसादानंद स्वामीनी वातोमांवी संकलित)

आचार्य स्थापना

वि.सं. १८८२ना कारतक सुट - ११ना रोज, मध्याह्नकाळ वीते ते पडेलां श्री लक्ष्मीनारायण देवना मंदिरनी पाळण (हाल छनी सहित स्थाने ज्यां आरसनो मोटो चतुर्भुजे ओटो स्मृतिरुपे करवामां आवेल हतो त्यां) बिराजमान थઈने आश्रितज्ञनोनी विशाण मेहनी वर्ये वेदोक्त शास्त्रोना विधिथी अमङ्गे अनुगामी आचार्योनी प्रतिष्ठा करी उती.

वडतालमां दशमने दिवसे जे मंत्रालासाला मणी उती तेमां भगवान श्री स्वामिनारायणे पोते ज संप्रदायना आचार्यपटे आश्रितवर्गना कोई भज्यारी, कोई साधु या कोई गृहस्थाश्रमीने बेसाडवानी दरभास्त रजू करी उती. परंतु ए दरभास्तने कोईनो टेको सांपड्यो नहि. त्यारे 'सत्संगनी मा'नु बिरुद पामेला स.गु. श्री मुक्तानंद स्वामीने सभामां सर्व आश्रितो वती कह्युः "त्यागीने एटले साधु, संन्यासी अने वैरागीने तो स्त्री, द्रव्य, सांग खान-पान अने मान-सन्मानाथी हंमेशा दूर-सुदूर ज रहेवु ज्ञेई. कदाच, अनो योग थाय ऐवा प्रसंगो ज्ञवनमां उपस्थित थाय तो पश्च शक्य एटला प्रयत्ने ए प्रसंगो अमङ्गे टाळवा ज्ञेई अ

या अमांची वडेली तके भहार नीकणी जवुं ज्ञेई. आ चार बाबतोनो योग त्यागी माटे परधर्म छे, अने ज्ञवनमां परधर्म तो दरेक माटे हंमेशा प्राणाहारक ज नीवडे छे अवुं सत्ताखो अने अनुभवी सत्पुरुषो कडे छे." मुक्तानंद स्वामीने कोई संप्रदायनु नामउच्चारण कर्या सिवाय आचार्यपटे बेटेला त्यागीनो आ बाबतोना योगने परिष्कारे केवी यातनाखो सहन करवी पडी उती अने करवी पडे छे अनेवा दृष्टांतो पश्च सभामां कह्या उता.

पछी 'लक्ष्मीनारायणस्याथ मन्दिराङ्गणे सभा । अपरग्ने महत्यासीत्पुर्थमेव सुगलये' (श्री सत्संगित्यवनः प्र.४, अध्या. ४०, श्लो. १) श्री लक्ष्मीनारायणना मंदिरना अंगशामां स्वर्गमां सुधर्मा नामनी देवसभानी जे मसांज्ञना समये मोटी सभा भरवामां आवी. ज्यां हालमां आरसना मोटा ओटावाणी जग्याए गाई-तकियावाणी एक मोटी पाट उपर भगवान श्री स्वामिनारायण बिराजमान थया. पाटनी पासे मोटाभाई रामप्रतापजु अने नानाभाई ईच्छारामजु पोताना पुत्रो साथे बेटा उता. सभामां एक बाजू त्यागीने

અને એક બાજુ ગૃહસ્થ હરિભક્તો બેઠા હતા અને ત્યાંથી થોડે અંતરે દૂર એક બાજુ સ્વીભક્તો બેઠા હતા. આજે સભામાં અનુગામી આચાર્યની વરણી થવાની છે એ વાત સર્વત્ર પ્રસરી ગઈ હતી તેથી સૌના મુખ ઉપર આતુરતા અને જિશાસાનાં ચિન્હ વર્તતાં હતાં. શ્રીજમહારાજના મુખકળ ઉપર પણ ‘સ્વાં ધર્મધૂરાં
ધાતુકામો વૃષાન્વયે’ (શ્રી સત્સંગિજીવન : પ્ર.૪, અધ્યા. ૪૦, શ્લો.

૧૦) ‘સંપ્રદાયની મારી ધર્મધૂરા હવે હું ધર્મવંશ કુળમાં સ્થાપિત કરું’ એવો ભાવ અંકિત થયેલો હતો. ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના રામપ્રતાપ તથા ઈચ્છારામએ બે ભાઈઓ પાસે ‘ધર્માન્વાયે તાં નિદધ્યામધૂરેતિ મે ઇચ્છાસ્ત્યતોઽહં’ (શ્રી સત્સંગિજીવન : પ્ર.૪, અધ્યા. ૪૦, શ્લો. ૧૬) ધર્મદિવના કુળમાં સંપ્રદાયની ધર્મધૂરાનું સ્થાપન કરું એવી મારી ઈચ્છા છે. એમકથીને એક એક પુત્રની માગણી કરી. આચાર્યપદ તો એક જ ગણ્યાય અને હોય છીતાં શ્રીજમહારાજે પોતાના બે ભાઈઓ પાસે એક એક પુત્રની માગણી કરી ત્યારે એ સાંભળીને સભાજનોના મનમાં શંકા જાગી : “મહારાજ પોતાના અનુગામી તરીકે બે આચાર્યો સ્થાપશે કે શું ?” પરંતુ એ પછી જ જે પ્રસંગ બન્યો અને ભગવાન શ્રીહરિએ જે બંને પુરુષોને પોતાના પુત્રપદે ગ્રહણ કર્યા અને પછી એ બે જીણને જુદી પાત મુક્ષવીને તે ઉપર ન બેસાડતાં -

‘આસ્થાય તાવાત્મન એવ પિઠે વસ્ત્રેનાનદ્યેઃ સુવિભૂષણીશ ।

સમાન્ય સર્વેનિંજમભક્તપુભિસ્તયોર્મુદાચીકરદર્ચનં સ : ॥

“ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના બંને પુત્રોને પોતાના આસન ઉપર બેસાડીને અમૂલ્ય વસ્ત્રો અને શ્રેષ્ઠ વિભૂતશો સલ્કારાયુર્વક આપીને; સર્વ પોતાના ભક્તો પાસે પણ મહાઆનંદથી પોતાના બંને પુત્રોનું ચંદનપુષ્પાદિથી પૂજન કરાવ્યું.”

(શ્રી સત્સંગિજીવન : પ્ર.૪, અધ્યા. ૪૦, શ્લો. ૨૨)

“આજ દિવસથી આરંભીને મેં બંને આચાર્યોને તમારા ગુરુપદે સ્થાપન કર્યા છે. તેમાં જે નરનારાયણ દેશના આશ્રિતો હોય તે અયોધ્યાપ્રસાદજીના શિષ્યો છે અને લક્ષ્મીનારાયણ દેશના આશ્રિતો હોય તે રઘુવીરજીના શિષ્યો છે.” પછી શ્રીજમહારાજે દૂર સ્વીભક્તોની સભામાં બેઠેલા શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજના ધર્મપત્ની સુનંદાબાઈ અને શ્રી રઘુવીરજી મહારાજના ધર્મપત્ની વિરજાબાઈ - એમને અનુકૂળ

શ્રીનરનારાયણ દેવના દેશના અને શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવના દેશના સ્વીભક્તોના ગુરુ તરીકે સ્થાપિત કર્યા. અને જેવી રીતે સભામાં પુરુષ આશ્રિતવર્ગ બંને આચાર્યોની પૂજા કરી હતી તે પ્રમાણે બંનેની પૂજા કરવાની સ્વીભક્તોને આજ્ઞા કરી. પછી ભક્તજનોને ઉપદેશ આપતાં શ્રીજમહારાજ કહે છે :

“હે ભક્તજનો ! ધર્મવંશમાં થયેલા બંને મારા પુત્રો ધર્મદિવની માફક માનવા. પોતાની શક્તિ પ્રમાણે અસ, વસ્ત્ર, ભૂપણ, ધનાદિથી સેવા કરવા યોગ્ય છે. આ મારા બંને પુત્રો તથા આ વંશમાં થનારા ગુરુપદમાં રહેલાઓનો આશ્રય જે કરશે તે ભક્તનોને હું ટેણાંતે મારા ધામમાં લઈ જઈશ.”

(શ્રી સત્સંગિજીવન : પ્ર.૪, અધ્યા. ૪૦, શ્લો. ૩૮-૩૯)

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે વડતાલમાં વિ.સં. ૧૮૮૨ના કારતક સુદ - ૧૧ના રોજ આચાર્ય સ્થાપના પ્રસંગે સભામાં સર્વ આશ્રિતોને જે ઉપદેશ આપેલો હતો અને જે આજ્ઞા કરેલી હતી તે એમણે પછી ‘દેશવિભાગનો લેખ’ એ નામે જાતે લખાવીને ગ્રંથિત કરાવીને બંને આચાર્યોને અર્પણ કર્યો હતો.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના આચાર્યપદના પ્રતિષ્ઠાત્વની પૂર્ણાંહુતિ શ્રીજમહારાજે વિ.સં. ૧૮૮૨ કારતક સુદ - ૧ પના રોજ ભક્તિમાતાનો જન્મોત્સવ ઉજ્વાને કરી હતી. મુખું જીવાત્મા જાયારે ધર્મનું યથાર્થ પાલન કરતો થાય છે ત્યારે એને સદ્ગુરુની કહું - કર્યું તેથી એ આશ્રય અને શંકાઓનું તરત જ નિરાકરણ થઈ ગયું. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની માગણી પ્રમાણે મોટાભાઈ રામપ્રતાપજીએ પોતાના નજી પુત્રો પૈઢી વચ્ચે પુત્ર શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજીને અને નાનાભાઈ ઈચ્છારામજીએ પોતાના પાંચ પુત્રો પૈઢી બીજા પુત્ર શ્રી રઘુવીરજીને દચ્ચપુત્ર તરીકે ગ્રહણ કરવા માટે શ્રીજમહારાજે શાસ્ત્રોક્ત વિધિ કરીને સોંપણી કરી. શ્રીજમહારાજે માસિ થાય છે અને સદ્ગુરુના વચ્ચેનોમાં વિશ્વાસ રાખીને નિષ્કામભાવે જ્યારે એ શ્રેયો માર્ગે આગળ વધે છે ત્યારે એના અંતરમાં પરાબક્તિ ઉદ્ય પામે છે. અને જ્યારે આમ ધર્મ અને ભક્તિનો સુભગ યોગ થાય છે ત્યારે ધર્મ-ભક્તિનંદન ભગવાન શ્રીહરિના દર્શનયોગનો એ અધિકારી બને છે. સંપ્રદાયના આચાર્યપદની પ્રતિષ્ઠાના મહોત્સવના આ બંને સંકેતો સૌ કોઈએ સમજી વિચારીને અંતરમાં ઉતારવા જેવા છે.

પ.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજના જીવન-કવનના અદ્ભુત પ્રેરક પ્રસંગો

● સંકટમાં સથયારે ભગવાન શ્રીહરિ...

(નાવિક બનીને શ્રી રઘુવીરજી મહારાજની રક્ષા કરે છે.)

‘મહી નદીમાં કલણા કરીને, ઉગારી લીધા રઘુવીરજુને;
સંભારતા એમજ સધ આવો, અહો દયાળુ દુઃખથી બચાવો.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૧/૧/૧૪)

એકવાખત આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ હિન્દુસ્તાનમાંથી
પોતાના કુલજરીબેનના વિવાહ પછી કુંભે સહિત વડતાલ આવતા
હતા. તે ગુજરાતમાં આવતા બામણગામને પાદર મહી નદી ઊતરવા
લાગ્યા. તે સર્વે કુંભીજનોને નીચે ઊતારીને છેવટે પોતાના મામા
શિવદીન સાથે પોતે ઊતરતા હતા. તેવામાં સમુદ્રની ખારા પાણીની વેળ
આવી, તેથી બંને જણ નદીમાં તણાવા લાગ્યા ને જવવાની આશા રહી નહિ.
ત્યારે અંતરમાં વિચાર કરવા લાગ્યા કે, “અરે ! શ્રીજીમહારાજને રજી કરવા માટે
તેમની સેવા કર્યા વિના જ આ દેહ પડી જોશે તે ઠીક નહિ.”

એમ ધારીને ભગવાન શ્રીહરિને પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા : “હે મહારાજ ! અમારી
રક્ષા કરો, હે પ્રભુ ! હે દયાળુ ! તમારા અતિ દુર્લભ દર્શન-સેવનનો સંપૂર્ણ લાભ લીધા
વિના અમારો દેહ પડી જાઓ.” ત્યાં તો બંનેની પ્રાર્થના સાંભળીને શ્રીજમહારાજ એક
મનોહર દ્વારાણાના વેશમાં વહાણ લઈને પથાર્યા અને બંને જણાને પોતાના હાથથી
પકડીને વહાણમાં બેસારી સામે કાંઠે મૂડીને અદૃશ્ય થઈ ગયા.

તે વખતે રઘુવીરજી મહારાજે અને તેમના મામાએ એમજાંયું કે, “આ સમે
આપણી રક્ષા તો શ્રીજમહારાજે જ કરી છે. તે વિના બીજા કોણ આપણને
અમવહાણમાં બેસારીને આરે મૂડી જાય.” અને તે જ પ્રમાણે થોડા અગ્રાઉથી સામે
કાંઠે પહોંચેલા પિતા ઈચ્છારામજી મહારાજ વગેરે સહુ કુંભીએ પણ જાણ્યું. પછી સર્વે
ઝેગા થઈને ચાલ્યા ને વડતાલ આવ્યાં. ત્યાં રઘુવીરજી મહારાજ પોતાની વાત સંતો
આગળ કરી કે, “મહી નદીમાં અમે તણાઈ ગયા હતા, પરંતુ શ્રીજમહારાજ વહાણ
સાથે આવીને અમારી રક્ષા કરી.”

ત્યારબાદ થોડા દિવસો બાદ ગઠપુરે જઈને ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન
કરીને તેઓએ કુશળ પૂછવાથી ઈચ્છારામજી મહારાજે ઉપરોક્ત
શ્રીહરિકુંત રઘુવીરજી મહારાજની નદીમાં રક્ષાનું વૃત્તાંત કર્યું ત્યારે
શ્રીજમહારાજ મંદમંદ હસતા બોલ્યા : “સાં થયું ! એ બંનેની રક્ષા
ભગવાને પોતે જ કરી છે. નહિ તો એ વેળમાં બચી શકે નહિ !!”

(શ્રીહરિલીલામૃત - શ્રીહરિલીલાકલ્પતરુ તથા શ્રીહરિચિત્રવિંતામઙ્ગી
ભાગ - ઉના આધારે)

● આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજને માંદા
સંતોની સેવા કરવાનો પ્રેમ

એકસમયે વડતાલ મંદિરમાં રહેતા સંતોમાં કોઈ એક સંતને પાંચ
દિવસ સુધી તાવનો સખત મંદવાડ રહ્યો. તે કારણથી કાંઈ પણ અત્ય લેવાશું
નહિ. પાંચમે દિવસે રાત્રીમાં તાવ ઉતારી જતાં અત્ય જમવાની રૂચિ થવાથી તેમણે
બાજરાનો ફરસો રોટલો માગ્યો. ત્યારે તે માંદા સંતની સેવા કરનાર સાધુએ પોતાને ત્યાં
તે રોટલો કરવાની પૂરતી સામગ્રી ન હતી. તેથી વિચાર્યું જે, આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી
મહારાજને રસોડ હવેજ આટિક સામગ્રી સર્વે મળશે. એમ વિચારીને તે આચાર્ય
મહારાજને ઉતારે ગયા. ત્યાં જઈને કોઈક પાર્ષદને કહીને હવેજ આટિક સામગ્રી
મંગાવી લઈ, આવો વિચાર કરતા થકા લગભગ અર્ધી રાત્રિના સમયમાં
શ્રીજમહારાજનું સ્મરણ કરતા અને હરતા હરતા ને માળા કેરવતા આચાર્ય શ્રી
રઘુવીરજી મહારાજની નજરે ચડ્યા. સાધુને જોતા જ આ સાધુને કંઈપણ જોઈનું હશે
એમ ધારી, પોતે જ ચાલીને તે સાધુની પાસે ગયા અને કહ્યું જે, “કેમ સ્વામી ! શું જોઈએ
છે ?” ત્યારે સંત ઉપરોક્ત હડીકાત જણાવી. તે સાંભળીને મહારાજશ્રીએ કહ્યું જે,
“તમો કંયાં ચુલો સળગાવશો, ને કંયાં બધી સામગ્રી લઈ જશો, તેમાં તો ઘણીવાર લાગી
જશે, અને અહીં તો બધું તેયાર છે. માટે હમણાં જ રોટલો તેયાર કરાવી રાખ્યું છું.
થોડીવાર પછી લઈ જશે.” આ રીતે મહારાજશ્રીએ કહ્યું એટલે તે સાધુ તો ધર્મશાળામાં
ગયા. આ બાજુ મહારાજશ્રી પોતે જ અભોટીયું પહેરીને હાથ-પગ ધોઈને ચુલો પ્રગટાવી
તે ઉપર તાવાડી મૂડીને પછી બાજરાના લોટમાં થોડોક ચણાનો લોટ નાખીને અંદર હવેજ

મસાલો નાખીને સુંદર લોટ બાંધીને રોટલો કરવા લાગ્યા.

આ વાતની અક્ષરભુવનમાં પોઢેલા શ્રીજમહારાજ અંતર્યામીપણે જાહીને બેઠા થયાં. અને પોતાની સેવામાં નિરંતર તત્પર રહેનારા મુંકુંદાનંદ વર્ણાને કહ્યું છે, “હે બ્રહ્મચારી ! અમોને ભૂખ બધુ લાગી છે. માટે કંઈપણ જમવાનું લાવો.” ત્યારે બ્રહ્મચારીએ કહ્યું છે, “હે મહારાજ ! સાંજે જમીને જ પોઢ્યા છો, ને વળી અત્યારે કુદ્ધા કેવી ?” ત્યારે શ્રીજમહારાજ કહે છે, “તે વાતની ખબર પડતી નથી. પરંતુ ભૂખ તો બધુ જ લાગી છે. માટે ગમે તેમ કરીને જમવાનું અત્યારે સંયોગ ક્યાંથી બનશે ?” ત્યારે શ્રીજમહારાજ કહે છે, “રધુવીરજ મહારાજને રસોડે જાઓ, ત્યાંથી મળશે.”

વિશાસુ વર્ણી તો ભગવાન શ્રીહરિના વચનને સાંભળીને ત્યાં ગયા. ત્યાં તો રધુવીરજ મહારાજ પોતે જ રસોડામાં રોટલો કરતા હતા. એક રોટલો તાવડીમાંથી ઉતારીને નીચે મૂકેલો હતો. બ્રહ્મચારીએ સમીપે જઈને કહ્યું છે, “હે મહારાજજી ! મહારાજને કુદ્ધા બધુ લાગી છે, તેથી અત્યારે જ જમવાનું મંગાવું છે.” ત્યારે રધુવીરજ મહારાજે કહ્યું છે, “આ રોટલો હમણાં જ માંદા સંત માટે તૈયાર કરેલો છે, તે લઈ જાઓ ને મહારાજને જમાડો.” વર્ણી તે રોટલો લઈને શ્રીજમહારાજ પાસે આવ્યા. અને જમવા તાજો રોટલો આપ્યો, તે શ્રીજમહારાજ જમવા લાગ્યા જમતાં જમતાં પૂછ્યું છે, “અત્યારે રાત્રિના સમયે તાજો રોટલો ક્યાંથી લાવ્યા ?” ત્યારે વર્ણાએ સવિસ્તાર હડીકિત કહી સંભળાવી. ત્યારે શ્રીજમહારાજ અત્યંત રાજ થયા. અને થોડોક રોટલો જમીને કહ્યું છે, “જાઓ ત્યાં સાધુ રોટલો લેવા માટે આવ્યા હશે, તેને આ પ્રસાદીનો રોટલો આપજો.” એમ કહીને પોતે જમતા વધેલો રોટલો વર્ણાને આપ્યો. તે રોટલો લઈને વર્ણી આચાર્ય મહારાજજીને રસોડે ગયા. ત્યાં તો પ્રથમથી જ રોટલો લેવા માટે આવીને ઉભેલા સંતને આચાર્ય મહારાજે રોટલો આપ્યો અને મૂળજી બ્રહ્મચારીએ પણ પ્રસાદીનો રોટલો આપ્યો અને કહ્યું છે, “લ્યો આ શ્રીજમહારાજ પ્રસાદીનો રોટલો આપ્યો છે, તેથી આ રોટલો માંદા સાધુને જમાડજો. એટલે તાવ ઉતરી જશો.” એમ કહીને વર્ણાએ તે રોટલો સાધુના હાથમાં આપ્યો. તે લઈને રોટલો માંદા સાધુને જમાડજો. ત્યારથી તે સાધુને તાવ ઉતરી ગયો. તે ફરીને આવ્યો જ નહિ.

પછી બીજે દિવસે સંતો-હરિભક્તોની સભામાં દિવ્ય સિંહાસન ઉપર

શ્રીજમહારાજ બિરાજમાન થયા હતા. રધુવીરજ મહારાજ પણ સભામાં આવીને ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન કરીને પોતાને આસને બેઠા. ત્યારપછી શ્રીજમહારાજે તે સભામાં કેટલીક પ્રસંગોપાત વાર્તા કરવાની સાથે રાત્રિના બનાવની હડીકિત સવિસ્તાર કહેતા થક આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજની ઘણીક પ્રશંસા કરી છે, “આચાર્ય તો આવા જ જોઈએ. જેમણે અમારા સંતનો મહિમા સમજને અધી રાતે પોતે જ જાતે રોટલો કરી આપ્યો.” પછી તે સિવાય બીજા પણ તેમના કેટલાક સદગુણોની પ્રશંસા કરી. આવી રીતે તે આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજને સેવા કરવામાં અથગપ્રેમ હતો.

● સંપ્રદાયમાં સૌપ્રથમ સત્સંગ છાવણીની અદ્ભુત પરંપરા - વડતાલમાં સત્સંગ છાવણી

‘મહા ધર્મધૂરંધર ધીર, આચારજ્ઞ જે શ્રીરધુવીર; તેણે વરતાલ ધામ મોગાર, જ્ઞાનયજ્ઞ કર્યો એકવાર.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૧૦/૮)

આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજે સંપ્રદાયલક્ષી અનેક કાર્યો કરેલા છે, તેમાં પણ જે સં. ૧૮૧૨માં વડતાલમાં સત્સંગ છાવણીનું આયોજન કરેલું તે તો અતિ અદ્ભુત જ છે. જેમાં હજારો સંતો અને સત્સંગીઓને એકત્રિત કરી શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવનની કથા તેમજ ભગવાન શ્રીહરિના સાક્ષાત્કારવાળા સંતોની વાતોના સદૃષ્ટદેશથી ખૂબજ જ્ઞાનવાર્તાઓનો પ્રવાહ વહાયો હતો અને સત્સંગનો અનેરો રંગ ચટાયો હતો. આ છાવણીનું વર્ણન તથા જ્ઞાનોપદેશ આ આચાર્યશ્રીએ રચેલા શ્રીહરિલીલા કલ્પતરલ ગ્રંથમાં પ્રારંભથી જ દર્શિયોચર થાય છે.

● સંતોના ધર્મ પળાવવાના આગ્રહી ધર્મપ્રેમી પ.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજજી

સં. ૧૮૧૬ની સાલ ચાલી રહી છે. ચૈત્ર માસનો સમય છે. નાવલીના કશિયાભાઈએ એક દિવસ આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજને ગોપાળનંદ સ્વામી, ગુજરાતીતાનંદ સ્વામી, આત્માનંદ સ્વામી આદિક મોટેરા સદગુરુ સંતોને લઈને પોતાને ગામપધારવા પ્રાર્થના કરી.

આચાર્ય મહારાજશ્રીએ કહું : “કેટલા દિવસ સંતોને રાખવા છે ?” ત્યારે કશિયાભાઈએ કહું : “બાપજી ! આપની ઈચ્છા આવે ત્યાં સુધી મારા ઘરે આપ સંતોની સાથે બિરાજો. અને સંતો પાસે કથાવાર્તા-સત્સંગ-કીર્તન-ભક્તિ કરાવો.”

કશિયાભાઈની ભક્તિ તથા પ્રેમજોઈને આચાર્ય મહારાજશ્રીએ સદ્ગુરુ સંતોને તથા ભક્ત સમુદ્દરાયને લઈને નાવલી પથાર્યા. કશિયાભાઈએ ખૂબ ઉમળકાબેર આચાર્ય મહારાજશ્રીનું સ્વાગત-સામૈયુ કર્યું. આચાર્ય મહારાજશ્રીની સાથે તે વખતે બાળ વિહારીલાલજી મહારાજ પણ હતા.

સાથે આત્માનંદ સ્વામી, શુકુમુનિ, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, અદ્ભુતાનંદ સ્વામી, આનંદાનંદ સ્વામી, અક્ષરાનંદ સ્વામી, પવિત્રાનંદ સ્વામી અને નારાયણાનંદ વર્ણી આદિક વડીલ સદ્ગુરુ સંતો હતા. તેમજ અન્ય સંતોના ઘણા મંડળો તથા પાર્ષ્ઠો પણ ઘણાક સાથે હતા. કશિયાભાઈએ સૌની બરદાસ કરવામાં કોઈપણ ઉણાપ ન રાખી. સૌને ખૂબ ખૂબ રાજુ કર્યા. નિત્ય નવી રસોઈઓ આપીને આચાર્ય મહારાજશ્રી તથા સંતોને ખૂબ રાજુ કર્યા.

એક વખત સવારના પહોરમાં કથાવાર્તા થતી હતી. કથાવાર્તા પૂર્ણ થઈ રહી એટલે નાના સંતો પુસ્તકો એકટા કરીને એકબાજુ રાખતા હતા. તેમાં એક કીર્તનની ચોપડીને આત્માનંદ સ્વામીએ રેશમી પાટીથી મઢેલી જોઈ. આ જોઈને આત્માનંદ સ્વામીને ન ગમ્યું. તેઓ આચાર્ય મહારાજશ્રી પાસે આવ્યા ને વંદના કરીને કહું : “હે મહારાજશ્રી ! સૂર્ય ઉગ્યો હોય, તેના કિરણો પૃથ્વી ઉપર પડતા હોય છતાંય પૃથ્વી ઉપર અંધકાર હોય તો પછી તે સૂર્ય-કિરણોનો શો અર્થ ?”

આચાર્ય મહારાજશ્રીએ આત્માનંદ સ્વામીના કહેવાના ભાવાર્થને સ્પષ્ટ કરવા તેમને કહું : “સ્વામી ! તમે શું કહેવા માંગો છો ?”

“મહારાજશ્રી ! હજુ શ્રીઝમહારાજના પરમપ્રિય પુત્ર આપ જેવા આચાર્યશ્રી આ સત્સંગમાં બિરાજે છે. ત્યાગ-વૈરાગ્યની સીમાઓને ઓળંગી જનારા

ગોપણાનંદ સ્વામી, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જેવા સદ્ગુરુ સંતો સત્સંગમાં મોજૂદ છે. છતાંય ત્યાગીમાં રજોગુણ પેશી જાય તે તો સૂર્ય ઉગવા છતાંય અંધકાર જેવું થયું કહેવાય. મહારાજશ્રી ! ભગવાન શ્રીહરિએ આ પૃથ્વી પર પથારી માયાને બહુ ખીજવી છે, તે કોઈને કોઈ સ્વરૂપે ત્યાગીમાં પ્રવેશ કરવાનો લાગ જુઓ છે. આજે તે માયા આ રેશમી પાટી સ્વરૂપે પ્રવેશી ચૂકી છે. જો તેને અહીંથી જ કાઢવામાં નહિ આવે તો તેનું બળ વધુ વધશે. અને આપણા છતાં ત્યાગીઓ રજોગુણી થઈ જશે તો આપણી પાછળના ત્યાગીઓ તો કેમ ધર્મ પાણશે ?

માટે આપ સત્સંગના ધંડી છો. આપ આજા કરો તેમકરીએ.”

આત્માનંદ સ્વામીની વાતમાં ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ પણ સાક્ષી પુરી કે, તમારી સાચી વાત છે. આ રીતે ગાફલતા રાખીએ તો અધર્મનો પ્રવેશ થઈ જશે. થતા રોગને જો ન ટાળીએ તો વહુ પ્રસરી જાય. આચાર્ય મહારાજશ્રી પણ આ વાતમાં સંમત થયા.

‘રધુવીરજુએ સુણી વાત, પ્રભુપુત્ર બોલ્યા સાક્ષાત.

સર્વે સાધુની ચોપડી લાવો, પાટી રેશમની ઉખેળાવો;’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૧૦/૧૬)

આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજની આજાથી સર્વે સંતોના પુસ્તકો મંગાવ્યા. અને જેમાં જેમાં રેશમની પાટી હતી તે ઉખેળાવીને ઢગલો કર્યો, પછી બળાવી દીધી.

એવી રીતે આચાર્ય મહારાજશ્રીએ સંતો પાસે તેમના નિર્લોભી, નિષ્કામી, નિઃસ્વાદી, નિઃસ્નેહી, નિર્માની - આ પંચવર્તમાન પળાવવાનો સદાય ખટકો રખાવ્યો છે. કોઈ સંત કે હરિભક્ત ધર્મનો લોપ કરીને વર્તી શકતું નહિ. કોઈ ધર્મનો લોપ કરતું હોય તો તે ત્યાગી હોય કે ગૃહસ્થ તેમને સમજાવીને ધર્મના માર્ગે વાળતા. ધન્ય છે ધર્મપુત્ર, ધર્મવક્તા તથા ધર્મપંતા, ધર્મ ધુરંધર આચાર્ય શ્રી રધુવીરજુ મહારાજને !!!

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૩/૧૭ના આપારે)

● સુરતમાં અરદેશરજી કોટવાલને પોતાનો અલોકિક પ્રતાપ જણાવ્યો...

એકવાર સદગુરુ ગોપાળાનંદ સ્વામી તથા સદગુરુ નિત્યાનંદ સ્વામી આદિક ઘણા સંતો પાર્ષ્ફો સાથે આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજ સુરત પદ્ધાર્યા હતા.

સુરતના ભાવિક ભક્તોએ બહુ ભાવથી આચાર્ય મહારાજશ્રીનું સ્વાગત સામેયું કાઢ્યું હતું ને બહુ ધામધૂમથી સુરતમાં પદ્ધરાવ્યા હતા. સુરતના અરદેશરજી કોટવાલ પણ શ્રીછમહારાજના આશ્રિત થયા હતા. તેમણે ભગવાન શ્રીહરિનો અલોકિક પ્રતાપ નિહાણ્યો હતો. તેથી ભગવાનપણાનો નિશ્ચય થયો હતો. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના આચાર્યશ્રી પદ્ધાર્યા છે એવું સાંભળીને તેઓ પણ સભામાં પદ્ધાર્યા હતા. પરંતુ સત્સંગની મર્યાદાની સમજાન હોવાથી તેઓ પ્રથમગોપાળાનંદ સ્વામીને તથા નિત્યાનંદ સ્વામીને પગે લાગીને પછી આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજને પગે લાગતા. અને સભામાં આચાર્ય મહારાજશ્રીના અમૃતવચનો સાંભળવા માટે થોડુંક બેસતા અને ચાલુ સભામાં ઊઠી જતા અને ગોપાળાનંદ સ્વામી તથા નિત્યાનંદ સ્વામીના ઉતારે જઈને કથાવાતસાંભળતા.

થોડા દિવસો સુધી આમચાલ્યું. તેથી નિત્યાનંદ સ્વામીને આ યોગ્ય લાગ્યું નહિ. સત્સંગની તથા આચાર્ય મહારાજશ્રીની મર્યાદાનો ભંગ થતો હોય તેવું લાગ્યું. પછી એક દિવસ નિત્યાનંદ સ્વામીએ ગોપાળાનંદ સ્વામીને કહ્યું : “સ્વામી ! અરદેશરજીને સત્સંગની મર્યાદાનો ખ્યાલ નથી તેમજ આચાર્ય મહારાજશ્રીનો જરાપણ મહિમા નથી સમજતા. માટે તેમને કંઈક ચમત્કાર બતાવીને આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજનો મહિમા સમજાય તેમ કરો તો સારે.” ત્યારે ગોપાળાનંદ સ્વામીએ કહ્યું : “સ્વામી ! આપણે તો ચમત્કાર બતાવી જાણીએ પણ આચાર્ય મહારાજશ્રીનો મહિમા જેવો છે એવો સમજાવો તે તો બહુ કઠણ વાત છે.”

બીજે દિવસે સભામાં અરદેશરજી આવીને બેઠા. તે વખતે ગોપાળાનંદ સ્વામીએ તેમના શિષ્ય સાધુ કેશવદાસજીને સમાધિ કરાવી દીધી. સભામાં સાધુનું શરીર થીજાને લાકડા જેવું થઈ ગયું એટલે

સભામાં બેઠેલા હરિભક્તોએ તથા અરદેશરજીએ પણ સ્વામીની નાડી જોઈ, પરંતુ નાડી ચાલતી ન દીધી. એટલે તે સાધુને એક ઓરડામાં સુવરાવી દીધા. તે નાશ દિવસ થઈ ગયા તોપણ જગ્યાનહિ. અરદેશરજીને ચિંતા વધી. તેઓ ગોપાળાનંદ સ્વામી પાસે ગયા ને હાથ જોડીને કહેવા લાગ્યા : “સ્વામી ! આ સાધુને હવે જગાડો.” ત્યારે ગોપાળાનંદ સ્વામી કહે : “એ મારું કામ નહિ. આચાર્ય મહારાજશ્રીને કહો. તેઓ સાધુને જરૂર જગાડો.” અરદેશરજી કહે : “સ્વામી ! તમારું કામ નથી, તો તમારાથી મોટું કોણ છે ?”

“હા, અરદેશરજી ! એ તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના પુત્ર છે, એમનામાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રત્યક્ષ બિરાજમાન છે. એ તો અમારા પણ ગુણ છે. અમે તો એમની પાસે કંઈ જગતીમાં નથી. અમે તો એમના દાસના દાસ છીએ.”

આ સાંભળી અરદેશરજીને ઘણું આશ્રય થયું. તેઓ આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજ પાસે ગયા અને બે હાથ જોડીને કહ્યું : “મહારાજ ! આ સાધુ નાશ દિવસથી આમ પડ્યા છે, કંઈ અત-જળ લીધું નથી. એની દિશા અને લઘુશંકા બધું બંધ છે. માટે કૃપા કરીને તેને જગાડો તો તે જાગે.”

પછી આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજ પોતે પાટ ઉપર બેઠા બેઠા ધીમે ધીમે નાશવાર સાદ કર્યો : “કેશવદાસ, એ કેશવદાસ.... કેશવદાસ...” એમ નાશવાર સાદ કર્યો એટલે સાધુ કેશવદાસ તરત આણસ મરોડીને બેઠા થયા ને ઊઠીને આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજના ચરણોમાં જઈને પગે લાગ્યા. ત્યારે ગોપાળાનંદ સ્વામીએ સાધુ કેશવદાસને પૂછ્યું : “તમે કયાં ગયા હતા ? ને કોણો જગાડ્યા ?”

ત્યારે કેશવદાસજી સ્વામી કહે : “હું અકશરધામમાં ગયો હતો ને ત્યાં શ્રીછમહારાજ આ રધુવીરજી મહારાજને ખોળામાં લઈને બેઠા છે એમમે જોયું. ભગવાન શ્રીહરિને ગોપાળાનંદ સ્વામી તથા નિત્યાનંદ સ્વામીને જય સ્વામિનારાયણ કહ્યા છે. મને ત્યાં બહુ સુખ આવતું હતું. આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજે મને જગાડ્યો, તેથી હું દેહમાં આવ્યો છું.”

આ વાત સાંભળી અરદેશરજીને પોતાની ભૂલ સમજાણી અને પોતે કરેલા અવિનેક બદલ પોતાની પાદ્યા હાથમાં લઈને આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજના ચરણોમાં મૂરીને સાટાંગ દંડવત્ પ્રયામ કર્યા.

त्यारपछी जेटला दिवस आचार्य श्री रघुवीरज्ञ महाराज सुरतमां रोकाणा
तेटला दिवस दररोज बे-बे क्लाक कथावार्ता सांभणवा आचार्य महाराजश्री
पासे बेसवा लाग्या.

आम, आचार्य श्री रघुवीरज्ञ महाराजे पोतानो अलौटिक प्रताप
सुरतमां जग्षाव्यो हनो.

(श्री अक्षरानंद स्वामीनी वात नं. ७४८ना आधारे)

■ तमे रामयंद्रज्ञने कुराज्ञ कर्या छे

ऐक्समये सद्गुरु गोपाणानंद स्वामीने वडतालमां मंदिवाड
आव्यो हनो. तेथी कांઈ अस भावतुं न हतुं. ऐक्वीस दिवस उपवास
थया हता. तेथी शरीर अतिशय हुङ्गिं थई गयुं हतुं. आचार्य श्री
रघुवीरज्ञ महाराजने आ वातनी जाळ थता तेमझे स्वामीने कांઈक थोकुं घायुं
अक्ष-पाणी लेवा माटे आज्ञा करी. परंतु स्वामीने हवे देह राखवो न हनो. जेथी
करीने जम्या नहि. तबियत वधारे भगडी, तेथी आचार्य महाराजश्री स्वयं स्वामीने
भबर लेवा माटे स्वामीना आसने पधार्या. सेवक संतोषे स्वामीनी खाटलीना ओशिका
पासे खुरशी नंभावी ते उपर महाराजश्री बेढा. स्वामीनी तबियत बहुज नाहुरस्त
जोई. ऐटले आचार्य महाराजश्रीनी अंभोमांथी अश्व चरी पड्या ने कहुं : “स्वामी !
अमारी विनिंतिछे के, तमारा देहने साचवो. थोकुंक अस-जग्ण ल्यो, जेथी देह टकी शके.”
ऐम कहीने बहु उलिगीर थया अने नेत्रोमांथी जग्ण वडेवा लाग्युं. गोपाणानंद
स्वामीने भलामधा करी हुःभी हृदये आचार्य महाराजश्री त्यांथी पोताना
निवासस्थाने गया.

ते ज दिवसे रात्रिना समये भगवान श्रीहरिए दर्शन दर्छने स्वामीने कहुं :
“योगीराज ! तमे शुं मानो छो, अमो तमने आवी रीते धाममां लई जाशुं ? तमे
रामयंद्रज्ञने कुराज्ञ कर्या छे. अमारा रघुवीरज्ञ ते रामयंद्रज्ञनुं ज ख्वङ्प छे. तेने
राज्ञ करशो त्यारे ज अमे तमने तेमना कडेवा मुजुख धाममां तेडी जाशुं !!!” आम कहीने
श्रीज्ञमहाराज अद्देश्य थई गया.

पछी बीजे दिवसे स्वामीए ज्ञान्धासज्जने कहुं : “साधुराम ! साकरनी राब करो,
अमारे पीवी छे. कारण के श्रीज्ञमहाराजनो ठप्को मण्यो छे.”

अदी रीते स्वामीए अस-जग्ण लेवानुं शरू कर्यु ने साज्जा थया. पछी आचार्य श्री

रघुवीरज्ञ महाराजने खूब राज्ञ करीने धाममां सिधाव्या हता.

(श्री अक्षरानंद स्वामीनी वात नं. ७५०ना आधारे)

● कोठारी भक्तिवल्लभदासज्ञ स्वामीनो रोग मटाड्यो

ऐक्वार गढपुरथी कोठारी भक्तिवल्लभदासज्ञ पोतानी
साथे घाणांक संतोने लईने वडताल रामनवमीना समेया उपर
गया हता. ते वधते त्यां ऐक दिवस पोताने अतिशय पेटमां
चूंक आववा मांडी ने पीडा वधी गई. वेघने देखाइयुं, औपथ
करवा छतां हुःभावो मट्यो नहि. तेथी आचार्य श्री रघुवीरज्ञ
महाराजना पापटि ते वात महाराज्ञीने कही.

त्यारे आचार्य महाराजश्री ए कहुं : “चालो आपडो स्वामीने
भबर लेवा जईओ.” ऐम कही बे-त्रापा पापटीने साथे लईने स्वामीने जोवा
सारं तेमना उतारे गया. आचार्य महाराजश्रीने स्वयं पद्यारेला जाणीने स्वामीने
हुःभावो अतिशय होवा छतांय पोताना ओरडामांथी भहार दोडी आव्या. अने
सामे चालीने आचार्य महाराजश्रीने लेवा गया. महाराजश्रीने चरण स्पर्श
करीने साईंग दंडवत् करवा लाग्या.

आचार्य श्री रघुवीरज्ञ महाराजे स्वामीने दंडवत् करता रोकीने कहुं : “
स्वामी ! तमने हुःभावो थशे, माटे दंडवत् न करो. अमे तमारी भबर पूछिवा
आव्या छीओ. तमे आराम करो.” ऐम कहीने स्वामीनो डाथ पकडीने पथारीमां
सूवाइया.

स्वामीनी पासे खुरशी उपर बेसीने संत-भक्त प्रेमी महाराजश्री ए पूछियुं :
“स्वामी ! तमने क्यां हुःभावो थाय छे ते बतावो.” ऐटले स्वामी ज्यां हुःभतुं
हतुं ते बताव्युं. त्यारे आचार्य महाराजश्री ए पोताना जमणा पगनो अंगूठो ते
ठेकाणे जरा अडाड्यो के ते ज क्षणे पेटमां चूंकने कारणे असत्य पीडा थती हती ते
शांत थई गई ने तुर्तज बेढा थई गया.

પછી સ્વામી આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજના ચરણોમાં ઢળી પડ્યા અને પુનઃ દંડવતુ પ્રણામ કર્યા. આમ, આચાર્ય મહારાજશ્રીએ પોતાના ચરણના અંગૂઠા દ્વારા પોતાનું ઐશ્વર્ય બતાવ્યું.

(શ્રીહરિચરિત્રવિતામણી-૩ વાત નં. પતના આપારે)

● આદિઆચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજને રામયંત્રજી રૂપે દર્શન થયા...

ગઢપુરમાં અયોધ્યાવાસીઓના બે વંડા હતા. તેમાં એક વંડામાં રૂડી બુદ્ધિવાળા આચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજ રહેતા હતા અને બીજા વંડામાં આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ રહેતા હતા. તેમાં એકવખત આચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજ પોતાના વંડામાં રહેતા હતા ત્યારે ત્યાં તેમણે કૂવા આગળ ભગવાન શ્રીહરિને સ્નાન કરાવ્યું. પછી તેઓએ શ્રીજમહારાજને ભાતભાતના ભોજન જમાડીને તૃતી કર્યા.

પછી ભક્તવત્સલ શ્રીહરિને તે અનેક પ્રકારના ભોજન સાથું આદિ પોતાના ભક્તને પ્રેમથી પીરસીને તૃતી કર્યા. પછી જેમને મોટા સત્પુરુષો વાલા છે એવા શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજે ચેંદન, કૂલહાર ઈલ્યાદિ અનેક પ્રકારના દિવ્ય ઉપયારોથી ભજિતભાવના પૂર્વક શ્રીજમહારાજની પૂજા કરી.

પછી તેઓએ પોતાના પિતા શ્રી રામપ્રતાપજી મહારાજની અને તેમના નાનાભાઈ શાંતપ્રકૃતિના શ્રીઈચ્છારામજી મહારાજની સારા ઉપયારોથી પૂજા કરી.

ત્યારે શ્રીહરિની ઈચ્છાથી આચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજને દિવ્ય દણ્ઠ પ્રામ થઈ. તેથી તેમણે બ્રહ્મ (અક્ષર)ધામમાં સોનાના દિવ્ય સિંહસનમાં બિરાજમાન પોતાના પ્રિય શ્રીહરિના દર્શન કર્યા.

જે મહાપ્રભુ સહુને શાંતિ આપનારા છે, પૂર્ણ બ્રહ્મ પરમાત્મા છે, માયાથી રહિત અને અક્ષરાતીત છે, સંતોષે પૂજેલા, સર્વજ્ઞ અને પુરુષોત્તમ છે, દિવ્ય છે અને અનન્ય સિદ્ધ છે, જેનો કોઈ બરોબરિયો નથી કે કોઈ ઉપરવટ નથી. જે આન્મારામ છે, મુનિઓ દ્વારા ધ્યેય છે અને સ્વતંત્ર છે સનાતન છે. જેના પ્રત્યેક અંગ રૂપને અનુરૂપ નમણા છે, જેના દર્શન મેજના પુંજને મધ્યે અત્યંત શોભે છે, કરોડો કામના ગર્વને ઉતારનારા છે, જેના દર્શન

મહાન આનંદને આપે છે. પોતાના ભક્તનોના ઉપર અનુગ્રહ કરવા માટે જે તત્ત્વર રહે છે. વેદાંતની શુદ્ધિઓ જેની સુતિ કરે છે, કૃપા રૂપી અમૃતને વરસાવતી દેખિથી ભક્તોની સામે જોઈ રહ્યા છે. અનેક દિવ્ય મણિઓથી જરૂરિત સોનાના આભૂષણોને ધારી રહ્યા છે, દિવ્ય વલ્લ જેમણે પહેર્યા છે, દિવ્ય મણિઓથી જરૂરિત મુકુટ મસ્તક ઉપર ધાર્યો છે, મુક્તાત્માઓ જેમણે વંદન કરી રહ્યા છે.

પછી તેમણે પોતાના પિતા શ્રી રામપ્રતાપજી મહારાજને સંકર્ષણ રૂપે જોયા. તેમજ તેમણે શ્રી ઈચ્છારામજી મહારાજને દિવ્ય પ્રદ્યુમન સ્વરૂપે દેખ્યા.

‘રઘુવીરં ચ સોડપશ્યદ્ભાસ્વરં રામસ્લિણમ् ।

તથાનિરૂદ્ધરૂપં સ્વં પ્રેક્ષતાડઃશર્વસમ્પુત્રः ॥’

અને તેમણે આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજને તેજસ્વી રામયંત્રજીના રૂપમાં દેખ્યા. પછી આશ્ર્વય તરબોળ થઈને પોતોને અનિરૂદ્ધના રૂપમાં જોયા.

(હુર્ગપુર માહાત્મ્ય : ૧૩૨/૧૫)

આ રીતે આદિઆચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજને શ્રી રઘુવીરજી મહારાજમાં શ્રીરામયંત્રજી રૂપે દર્શન થયા હતા.

● ગાંડું-બળદ આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજને અર્પણ કરો તો શ્રીજુમહારાજને પહોંચી જશે

શ્રીજમહારાજ દાદાભાયરની જાનમાં ભહૃવદરથી ગઢે જતાં ગામ આંસોદર પધાર્યા હતા. સાથે (દાદાભાયરની જાનમાં પધારેલા) સંતો-હરિભક્તો પણ હતા. ભગવાન શ્રીહરિ પધાર્યા એટલે આખું ગામ સામૈયું લઈને ઉમતચું. શ્રીજમહારાજનું સામૈયું ચાલતું હતું ત્યારે રૂડા પટેલ - ગોળવિયા (જે પછીથી વેળાવદર રહેલા આવેલ તે) મહારાજ પાસે આવ્યા અને કહ્યું : “હે મહારાજ ! મેં હમણાં જ નવા બે બળદોની જોડ લીધી છે. કૃપા કરીને આપ મારા બે બળદોને ગાડાંમાં જોડી તે ગાડાંમાં બિરાજમાન થાવ તો અમારું કાંઈક સારું થાય.” શ્રીજમહારાજ રૂડા પટેલની પ્રાર્થના સાંભળીને પોતાની માણસી ઘોડી ઉપરથી નીચે ઉત્તરીને ગાડાંમાં રૂની ભરેલી ઘડકી નંખાવીને બિરાજ્યા. રૂડા

પટેલ તો ખૂબ રજી થઈ ગયા. અને પોતે જે ભગવાન શ્રીહરિનું ગાંધું ચલાવ્યું. આખા ગામમાં શ્રીજીમહારાજનું સામૈયું ફેરવાવીને ઉતારે આવ્યા. થોડીવાર સભા થઈ. સભામાં શ્રીજીમહારાજે સંતો-ભક્તો અને ગામવાસીઓને ધર્મોપદેશ આપીને ધન્યભાગી કર્યા. સભા પૂર્ણ થઈ એટલે સહુ શ્રીજીમહારાજને પગે લાગવા માટે આવતા હતા. રૂડા પટેલ પણ મહારાજને પગે લાગવા આવ્યા. એટલે શ્રીજીમહારાજે તેમને કહ્યું: “પટેલ! તમારા બળદ બહુ સારા છે. અમારે બિલકુલ આવા જ બળદની જરૂર છે. તમારા બળદ જેવી જ આંખો, તમારા બળદ જેવી જ ચાલ, માંયું, શીંગડા બધુંજ તમારા બળદ જેવું જ હોય તેવા બળદો અમારે લેવા છે. ક્યાંય હોય તો ધ્યાનમાં રાખજો હો!”

“હા, મહારાજ! એવા બળદ ક્યાંય હોય તો જરૂર ધ્યાનમાં રાખીશ.” એમ કહી રૂડા પટેલ તો ત્યાંથી પોતાને ઘેર ગયા. ભગવાન શ્રીહરિ સંતો-ભક્તો સાથે ત્યાંથી બીજે ગામ ગયા. રૂડા પટેલ ઘેર આવીને તેમના માતુશ્રીને આ વાત કરી. ત્યારે તેમના માતુશ્રીએ કહ્યું: “અરે રૂડા! તું ખૂલ્યો, તું શ્રીજીમહારાજના કહેવાનો હેત સમજી શક્યો નહિ. આપણા બળદ જેવા શીંગલા, ચાલ, આંખો, ઉંચાઈ બીજા કોના બળદની હોય? ભગવાન શ્રીહરિએ તારા જ બળદો માંગ્યા હતા. પરંતુ તું સમજી શક્યો નહિ.”

આ સાંભળી રૂડા પટેલને પોતાની ખૂલ સમજાડી. તેણે વિચાર કરી લીધો કે, “મારે શ્રીજીમહારાજને મારા આ બે બળદો ભેટ ખરી દેવા છે. આવતો સમૈયો જ્યારે ભગવાન શ્રીહરિ ગઢપુરમાં કરે ત્યારે આ બળદ લઈને ત્યાં જઈશ અને મહારાજને ભેટ કરીશ.” એવો સંકલ્પ કર્યો. પરંતુ થોડા મહિનાઓમાં શ્રીજીમહારાજે દેહ ત્યાગ કરી સ્વધારમાં સિધાવ્યા હતા. આ સમાચાર રૂડા પટેલને ગામ આવ્યા. પૂર્વા પટેલને ખૂબ પસ્તાવો થયો: “અરેરે! શ્રીજીમહારાજ જેવા ભગવાન મારા બળદ માંગનારા હતા ને હું અભાગિયો આપી ન શક્યો? ખૂબ પડી મારા જીવનમાં.” આમપોતાને ખૂબ પસ્તાવો થવાની ગઢપામાં મુક્તાનંદ સ્વામી પાસે આવીને રૂડા પટેલ ખૂબ વિલાપ કરવા લાગ્યા. મુક્તાનંદ

સ્વામીએ રૂડાભાઈને સાંત્વના આપી અને કહ્યું: “પટેલ! જે થવાનું હતું તે થઈ ગયું, હવે રૂદન કરવાથી શું વળશે? મારું માનો તો એક વાત કરું.”

“કહો સ્વામી! તમે જે મકહેશો તેમ હું કરીશ.”

“શ્રીજીમહારાજ હંમેશા એમ કહેતા કે, રધુવીરજ છે તે મારો પ્રાણ છે. તેમનામાં હું અખંડ રહ્યો છું. તેમની સેવા કરે તે મારી સેવા કરે છે, તેમને જમાડે તે મને જમાડે છે. ‘માટે અને પૂજે હું પૂજણો છે, તે તો જરૂર જન મન જાણો છે; અનું જે છે કર્યું સંનમાન છે, તેણે મારાં કર્યું છે નિદાન છે.’ આમ, ખૂબ ખૂબ આચાર્ય મહિમા કહ્યો. પછી સ્વામી કહે : ‘અત્યારે આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજ ભગવાન શ્રીહરિના સ્થાને બિરાજમાન છે. તો તેમને તમે તમારા બેય બળદો અર્પણ કરો. તેમનામાં રહીને શ્રીજીમહારાજ પોતે જ તે ગ્રહણ કરશો.’”

રૂડા પટેલને વાત મનાણી. તેઓ તુરંત જ આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજ પાસે ગયા અને પોતાના બણદો ને ગાંધું મહારાજશ્રીને ભેટ અર્પણ કરી દીધું. આચાર્ય મહારાજશ્રી ખૂબજ પ્રસત્ત થયા. રૂડા પટેલ થોડા દિવસ વડતાલમાં રોકાણા. પરંતુ મનમાંથી હજુ શોક ટણતો ન હતો. તેમને મનમાં શંકા રહેતી હતી કે, “શ્રીજીમહારાજને મારા બળદ પહોંચ્યા હશે કે કેમ?” આમ, વિચાર કરતા કરતા દુઃખી હદયે પોતાને ગામજતા હતા. ત્યાં રસ્તામાં તેમનો સંકલ્પ જાહીને અંતર્યામી શ્રીહરિ ટિવ્યસ્વરૂપે તેમને આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજને અર્પણ કરેલા બળદ તથા ગાંધું પોતે ચલાવતા હોય ને ગાડામાં આચાર્ય શ્રી રધુવીરજ મહારાજ બેઠા હોય તેવા દર્શન થયા. રૂડા પટેલ તો આંખો ચોળવા લાગ્યા. “આ શું? હું સ્વખ્યં તો નથી જોતો ને?” રૂડા પટેલે નીરખીને જોયું તો શ્રીજીમહારાજ ગાડામાં રધુવીરજ મહારાજને લઈને સામેથી ચાલ્યા આવતા હતા. જોતજોતામાં ભગવાન શ્રીહરિ રૂડા પટેલ સુધી પહોંચી ગયા ને કહ્યું: “પટેલ! શું વિચારો છો? જુઓ, તમે રધુવીરજ મહારાજને બળદ-ગાંધું અર્પણ કર્યું હતું તે અમને અશરધામમાં મળી ગયા છે. હવે તો શોક મૂકો....!!!” એમ કહીને શ્રીજીમહારાજ

અદ્દશ્ય થઈ ગયા. ત્યારપછી રૂડા પટેલને અંતર માંથી શોક ટણ્યો.

એકવખત રૂડાભાઈ શ્રી ગોપીનાથજીનાં દર્શન કરવા ગઢપુર આવ્યા. તે સમયે આચાર્ય શ્રીરધૂવીરજી મહારાજ ગઢપુર પધાર્યા હતા. તેમણે રૂડાભાઈને એમ કહું જે શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજની તિજોરી સાચવવા તમારા જેવા ભક્તરાજની જરૂર છે. માટે કોઈ પણ કુળવાન સ્ત્રી ધનમાં લોભાય નહિ તેવા તમારા દેશમાં હરિભક્ત હોય ને સ્થિર મન કરીને રહે તેવાનો તપાસ કરજો. ત્યારે રૂડાભાઈએ કહું જે મારા જેવો તો હું છું. માટે મને જેમ આજ્ઞા આપશી કરો તેમ હું કરું. તે સાંભળીને આચાર્યજી ઘણું પ્રસન્ન થયા ને રૂડાભાઈને શ્રીગોપીનાથજીની તિજોરી સાચવવા રાખ્યા. તે પોતાના દેહ પર્યત તિજોરી સાચવી હતી.

● તે મારાં દીકરાને ડાંગ (લાકડી) આપી હતી

એકવખત વડતાલથી આચાર્ય શ્રી રધૂવીરજી મહારાજ ગઢપુર જળજીલણીનો સમૈયો કરવા પધાર્યા હતા. ગામોગામથી ભક્તો સમૈયાના દર્શન કરવા તથા આચાર્ય મહારાજશ્રીના દર્શન કરવા આવતા હતા. એક ગામનો સંધ ગઢપુર આવતો હતો. રસ્તામાં આટકોટ ગામઆવું. ગામને પાદરથી સંધ પસાર થયો ત્યાં નજીકમાં એક ગોકળી (ભરવાડ) દોર ચારતો હતો. તેણે આ સંધ જોયો. દોડીને તે સંધ પાસે ગયો ને પૂછ્યું: “તમે બધા ક્યાં જાઓ છો ?” સંધના એક ભક્તે કહું: “અમે ગઢા જઈએ છીએ, ત્યાં જળજીલણીનો સમૈયો છે તેમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના દીકરા આચાર્ય શ્રી રધૂવીરજી મહારાજ પધારવાના છે. તમારે આવવું હોય તો ચાલો દર્શન થશો.”

ભક્તોની વાત સાંભળીને ગોકળી પણ સંધ સાથે ગઢડા જવા તૈયાર થયો. સમૈયો બહુજ ભવ્ય રીતે ઉજવાયો. ઉત્સવ પૂર્ણ થયો ત્યારે બધા ભક્તો આચાર્ય મહારાજશ્રીને કાંઈને કાંઈ બેટ અર્પણ કરતા હતા.

બધા ભક્તોને બેટ અર્પણ કરતા જોઈને ગોકળી પેલા સંધના ભક્તોને કહે: “તમોએ મને પેલા કહું નહિ કે, આચાર્ય મહારાજશ્રીને બેટ અર્પણ કરવા માટે કિંદીક લઈ લેજયો. હવે મારે શું આપવું. મારી આ પીતણના કડા વાળી ડાંગ

(લાકડી) છે તે આપી શકાય ?” ત્યારે ભક્તોએ કહું: “હા, હા, તમારી ભાવનાને મહારાજશ્રી સ્વીકારશે.” ગોકળીએ પણ સૌ ભક્તો કાંઈને કાંઈ બેટ અર્પણ કરતા હતા ત્યારે આચાર્ય મહારાજશ્રીને તેણે પોતાની ડાંગ અર્પણ કરીને કહું: “હે મહારાજ ! મારું સારું થાય તેવા આશીર્વાદ આપજો.”

મહારાજશ્રીએ તેની લાકડીને સ્વીકારીને કહું: “હ્યે તો અમારે તમારું સારું કરવું જ પડશે...!!”

ત્યારપછી જ્યારે એ ગોકળીનો અંતકાળ આવ્યો ત્યારે શ્રીજમહારાજ પોતાના હથમાં તે લાકડી લઈને ગોળગોળ ફેરવતા ફેરવતા તેને તેડવા માટે આવ્યા.

ત્યારે ગોકળીએ મહારાજને કહું: “તમે કોણ છો ?”

શ્રીજમહારાજે કહું: “અમે સ્વામિનારાયણ ભગવાન છીએ. તમને તેડવા માટે આવ્યા છીએ.”

ગોકળી કહે: “પણ મેં તમારી ભક્તિ નથી કરી, છતાં કેમ મને તેડવા સારું આવ્યા છો ?”

ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિએ કહું: “ગોકળી ! તે ભલે મારી ભક્તિ કરી નથી, પણ તે મારા દીકરાને લાકડી બેટ આપી હતી. જો આ લાકડી એજ લાકડી છે તે લઈને તને તેડવા અમે આવ્યા છીએ.” એમ કહીને શ્રીજમહારાજ તે ગોકળીને પોતાની સાથે અકષરધામમાં તેરી ગયા.

૪૫ પ.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ દ્વારા થયેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠાઓ

શ્રીજમહારાજની આજાનુસાર આચાર્ય શ્રીરઘુવીરજી મહારાજે સૌપ્રથમ વડતાલમાં શ્રી રધાછોડરાય, ગઢપુરમાં મુખ્ય મંદિરમાં શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ તથા બાજુમાં રેવતી-બળદેવજી તથા શ્રીકૃષ્ણના સ્વરૂપો તેમજ ધોલેરા અને જૂનાગઢમાં પણ શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની શ્રીજમહારાજની પ્રાસાદિક વાસશ્વાદિ વસ્તુઓથી બનાવેલી પંચાયતુની મૂર્તિ પદ્ધરાવી છે. તેમજ ખંભાતમાં નવું મંદિર કરાવી તેમાં શ્રીજમહારાજે આપેલા જબરેશ્વર શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ આદિ દેવોની પ્રતિષ્ઠા કરી તથા ભરૂચમાં મંદિર કરાવીને રેવતી-બળદેવજી સહિત શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજનું સ્વરૂપ સ્થાપિત કર્યું તેમજ સુરતમાં મંદિર કરાવીને શ્રીજમહારાજે આપેલ શ્રી રધાકૃષ્ણ દેવ સહિત તેમનું શ્રીસાનારાયણમુનિ સ્વરૂપ આદિ દેવોની પ્રતિષ્ઠા કરી તેમજ નિમાદ

દેશના ધરગામમાં નારાયણ ભગવાનનું સ્વરૂપ તથા બુરાનપુરમાં શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ તથા સાવદામાં શ્રી રધાકૃષ્ણ દેવ તેમજ સોરઠ દેશના માણાવદર ગામમાં શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ વગેરે તથા ઉનામાં શ્રી બાલમુંદ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા કરી તેમજ સારંગપુરમાં શ્રી કષ્ટબંજન દેવ સહિત ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું મંદિર પણ આ આચાર્યશીના સમયમાં જ થેલું છે. જે જગપ્રસિદ્ધ બનેલું સર્વવિદિતછે.

આમ, વડતાલ, ધોલેરા, ગઢા, જૂનાગઢ, ખંભાત, સુરત, વડોદરા, ભરૂચ, મુંબઈ, બુરાનપુર, ધરગામ, સાવદા, માણાવદર, ઉના વગેરે ગામોમાં આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ દ્વારા મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી હતી.

૪૬ આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ દ્વારા રચિત સંપ્રદાયથી તથા ટીકાઓ

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના જ અંગ પૈકી ‘સત્થાસ્યો’ એ મહાત્વનું અંગ છે. સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ ગઢા મધ્ય પ્રકરણના પટમા વચ્ચનામૃતમાં કહે છે : “સંપ્રદાયની રીતનું જે શાસ્ત્ર તે જ પાછલે દાહે પોતાના સંપ્રદાયને પુષ્ટ કરે છે.” આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજે શ્રીજમહારાજે સ્થાપેલ સંપ્રદાયની પુષ્ટિ માટે તેમણે જ ઉચ્ચારેલા વચ્ચો (વચ.ગઢા મધ્ય પ્રકરણ : ૫૮) મુજબ સંપ્રદાયના કેટલાક અતિ મહત્વના ગ્રંથો પણ રચેલા છે :-
જેમાં (૧) શ્રીહરિલાલા કલ્પતરુ ગ્રંથ (જેના મૂળ શ્લોક ૨૮, ૨૭૫ અને અનુષ્ઠુપ છંદની ગણતરીથી ઉત્ત, ૨૩૧ શ્લોકો છે

તેવો સંપ્રદાયનો અતિ વિશાળ દ્વારા સ્કંધાત્મક ભક્તિશાસ્નનો મહાન ગ્રંથ) આ ગ્રંથમાં ભગવાન શ્રીહરિનું ચરિત્ર સર્વોપરિ માહાત્મ્ય સહિત વિસ્તારથી વર્ણવેલું છે.
(૨) શ્રીહરિવાક્યસુધાસિંહ ટીકા (૩) દુર્ગાપુર માહાત્મ્ય (૪) ભાવપ્રભોધિની નામની સર્વમંગલ સ્તોત્રની વ્યાખ્યા. (૫) ભાવાર્થ પ્રકાશિકા નામની જનમંગલ સ્તોત્રની ટીકા. (૬) શિક્ષાપત્રીનું સંસ્કૃત ભાષ્ય.

આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજમાં રહેલા કલ્યાણકારી ગુણો

(શ્રી શુકાનંદ સ્વામી કહે છે :-) હે રાજન ! શ્રીહરિ પૃથ્વી ઉપરથી અંતર્ધાન થયા. ત્યારથી આરંભીને ગુરુવર્ય શ્રી રધુવીરાચાર્યનું અત્યાર સુધીનું વર્તન હું તમોને સંકેપથી કહું છું. કારણ કે, આવા એકાંતિક ભક્તોની કથા મનુષ્યોનું સદા હિત કરનારી છે. પોતાના પિતા શ્રીહરિએ સોંપેલી ધર્મધૂરા ધારણ કરતા શ્રી રધુવીરાચાર્ય હેંમેશા શ્રીહરિની આશા પરાયણ રહેતા હતા. શ્રીહરિએ આચાર્યની શિક્ષામાં તથા શિક્ષાપીરીમાં આચાર્યના જે ધર્મો કહ્યાં છે, તે પ્રમાણે જ આ આચાર્ય સદા વર્તે છે.

અસૂયા રહિત, બુદ્ધિશાળી, વેદશાસ્ત્રનું તત્ત્વ જાણનારા, પોતાના આચારમાં તત્પર, ધીર, પવિત્ર એવા; ધર્મવંશમાં જેમનો જન્મ થયો છે એવા; સુંદર વેશવાળા, અનુષ્ઠત બુદ્ધિવાળા, શ્રદ્ધાવાન, પ્રિયદર્શન, પ્રિયભાઈ, કોધરહિત, પવિત્ર, ભૂતપ્રાણીમાત્રનું હિત કરનારા. શ્રીહરિની મૂર્તિમાં અત્યંત આસ્તિક બુદ્ધિવાળા, પોતપોતાના ધર્મનું ઉલ્લંઘન કરનારાને શિક્ષા ટેનારા, તેમજ પોતપોતાના ધર્મનું અનુપાલન કરનારાઓનું સર્વ પ્રકારે પોપણ કરનારા, કરેલા કાર્યને જાણનારા, અહંકાર રહિત, હોમકરવામાં તથા મંત્ર જપ કરવામાં તત્પર; પ્રશ્નો પૂછવામાં તથા પ્રશ્નોના ઉત્તર કરવામાં પ્રવીણ, વિશુદ્ધ આત્માવાળા, દયાળુ, સતતાસત્ત્વની વિકિતને જાણનારા, આત્મા પરમાત્માને પથથર્થપણે જાણનારા, શિષ્યો ઉપર વાતસલ્યવાળા; મહાભાગવતોમાં શ્રોષ, સર્વાંગ સંપૂર્ણ, ધર્મમાં સંસ્થિતવાળા, ભયભીત થયેલાઓને દેહ-મન અને વાણીથી અભય આપનારા. અનેકવિષ શાસ્ત્રીય પ્રશ્નોત્તર કરવામાં ચ્યતુર, શાન વિજ્ઞાન સંપન્ન, શાનશૂન્ય જનોને શાનદાદિ આપવામાં સૂર્ય સમાન.

ઈન્ડ્રિયો તથા અંતઃશરૂઓ જેમણે જાત્યા છે એવા, મૂહ, નિર્મત્સર, તપ, સંતોષ અને ક્ષમા યુક્ત ગંભીરાંદિ ગુણોવાળા, આવા ગુણ સંપત્ત શ્રીરધુવીરાચાર્ય ત્યાગીઓ તથા ગૃહસ્થ શિષ્યોની સભામાં હેંમેશાં શાખાનુસારી શુભ વાતો કરે છે. શિષ્યના હિતમાં ઉદ્મવાળા આ બુદ્ધિમાન આચાર્ય કયારેક સભામાં સાધારણ તથા વિશેષ ધર્મોની વાતો કરે છે, કયારેક વિવિષ પ્રકારની શાનવાર્તા કરે છે, કયારેક પોતાના જનોને આનંદ આપતા સત્તા વૈરાગ્ય સંબંધી વાતો પણ કરે છે.

શ્રી રધુવીરાચાર્ય કયારેક શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજનું માહાત્મ્ય જાણવનારી વેદશાસ્ત્રમાં કહેલી સુંદર વાતો કરે છે. તેઓ કયારેક સભામાં નવ પ્રકારની ભક્તિનું વર્ણન કરે છે. કયારેક ભક્તિના એકાંયાશી પ્રકારના બેદોનું પથથર્થ વર્ણન કરે છે. શ્રી રધુવીરાચાર્ય કયારેક અંતિમ(દશમી) નિર્ગુણ પ્રેમલક્ષ્મા ભક્તિનું પોતાના શિષ્યોની સભામાં પ્રીતિપૂર્વક સપ્તપણે વર્ણન કરે છે. કયારેક સભામાં શ્રીહરિની લીલાની અમૃત

સમાન શુણ વાતો કરે છે. કયારેક શ્રીહરિની આશા પરત્વેની વાતો સભામાં કરે છે. આ આચાર્ય કયારેક શ્રીહરિની આશા પરત્વેની વાતો કરે છે. આ લોકમાં શ્રીહરિની આશા પાળનાર પુરુષોને જે સુખ પ્રાપ્ત થાય છે તે પણ સપ્તપણે કહે છે.

શ્રીહરિની આશાનું ઉલ્લંઘન કરતા મનુષ્યોને પરલોકમાં તથા આ લોકમાં જે દુઃસહાખ થાય છે તે પણ શ્રી રધુવીરાચાર્ય પોતાના જનોને જાણાવે છે. કયારેક તેઓ અધર્મના વંશમાં ઉત્પત્ત થયેલા કામાટિના ત્યાગ સંબંધી વાતો કરી; તે વિષયભોગનું દુષ્પરિષ્ણમજાણવતી વાતો પણ પોતાના જનોને કરે છે.

કયારેક ધર્મવંશમાં ઉત્પત્ત થયેલા શાંતિકર, શાન, વૈરાગ્ય, વગેરે ગુણો જીવનમાં ઉતારવા એવું પણ જાણાવે છે. કયારેક શુભ વેદોમાં શાન, વૈરાગ્ય વગેરે ગુણોની શ્રોષના પથથર્થપણે જાણવનારી વાર્તા કરે છે. કયારેક જીવીને તેમજ અજાણે કરેલા વિવિષ પ્રકારના પાપોના પ્રાયશ્વિત વિવિની વાર્તા પણ શાશ્વત પ્રમાણે કરે છે. શ્રી રધુવીરાચાર્ય શ્રીહરિના એકાંતિક ભક્તોના લક્ષ્ણોનું સ્પષ્ટ નિરૂપણ કરે છે. કયારેક સંતોના લક્ષ્ણોનું પણ નિરૂપણ કરે છે.

કયારેક પ્રાકૃત લોકભોગ તેમજ મનુષ્ય શરીરનું અનિત્પણું તથા કલેશ, દોપથી યુક્ત મનુષ્ય દેહ છે તેવું પોતાના શિષ્યોને તેઓ જાણાવે છે. આચાર્યરાદ્ય કયારેક ભ્રાન્પુર ધામમાં જે અનંત દિવ્ય સુખ છે તેનું સપ્તપણે નિરૂપણ કરે છે.

શોભાયમાન, અપ્રાકૃત આદ્યતી જેમની છે એવા શ્રીહરિકૃષ્ણની મૂર્તિનું સુખ બ્રહ્મ ધામના સુખ થકી પણ અતિ અધિક અને અલોકિક છે તે પણ કહે છે. કયારેક બ્રહ્મ પરબ્રહ્મ સંબંધી શાન વિષયક વાર્તા શાશ્વત અનુસાર તેમજ તેના અર્થો સપ્તપણે જાણાય

તે રીતે જરૂરી અનુકમ્પ પૂર્વક ઘણા દેખાંતો આપી કરે છે.

જ્યારે તેઓ સભામાં બેઠા હોય ત્યારે શાલોની યુક્તિઓથી સત્સંગના માહાત્મ્યની વાતો પણ પોતાના શિષ્યોને આનંદ પમાડતા થકા કરે છે. પુરાણોની કથા પણ હંમેશાં પ્રીતિપૂર્વક પોતાની સમીપે બેસતા પુરાણી ભોળનાથ વિપ્ર પાસેથી સાંભળે છે. એ પ્રમાણે પૃથ્વી ઉપર ધર્મ સહિત ભક્તિનું પોપણ કરતા તેઓ સદા વર્તે છે.

મહા આચાર્યવાળા આ આચાર્ય, ઈશ્વર તેમજ અક્ષર મુક્તોએ સેવેલા શ્રીહરિકૃષ્ણ પોતા ઉપર અત્યંત પ્રસન્ન થાય તેમનિત્ય અતિ સાવધાન થઈને વર્તે છે. પોતાના અંતરમાં પોતાના આત્માને અક્ષરરૂપ માની, તેમજ એવા અક્ષરરૂપ આત્માને હંમેશાં જોતા, અને તે અક્ષરરૂપ પોતાના આત્મામાં પરમહિંદ શ્રીહરિકૃષ્ણને જોતા થકા જ તેઓ નિરંતર વર્તે છે.

પવિત્ર, શ્રીહરિ ચરણ કમળમાં આસક્તત, જેમના મદ, માન, મત્સર નાશ પામ્યા છે. એવા સાધુઓ, તેમજ શ્રીહરિની આજા પાળવામાં તત્પર એવા ભક્તનોનો પ્રસંગ, આ આચાર્યને સદા પ્રિય છે. આ લોકના અનેક પ્રકારના સુંદર ભોગમાં આ આચાર્યને પ્રીતિ નથી. શ્રીહરિભૂપણો તથા વાસોમાં પણ પ્રીતિ નથી. આ લોકમાં નિષ્ઠામી હરિભક્તો તથા સજજનોમાં તેમજ પ્રિય શ્રીહરિકૃષ્ણના ચરણકમળમાં જ તેમને અત્યંત સેનેહ છે.

આ આચાર્ય રત્ન દિવસ પોતાના શિષ્યોના હિતમાં તત્પર રહે છે. તેમજ જે શુભ શાખાભ્યાસમાં અતિશય પ્રીતિવાળા છે, પોતાના જનોનું રક્ષણ કરવામાં સમર્થ છે, નિરાજીત છે અને જ્ઞાનનો અભ્યાસ કરવાના સ્વભાવવાળા છે.

ત્યાગીઓના તથા ગૃહસ્થોના ધર્મો શ્રીહરિએ શ્રી સત્સંગિજીવન, શિક્ષાપત્રી વગેરેમાં જેવી રીતે કહ્યા છે; તેવી રીતે આ શ્રી રઘુવીરાચાર્ય ત્યાગીઓ તથા ગૃહસ્થ શિષ્યોને પણ હંમેશાં વર્તાવતા હતા. એવી રીતે આ આચાર્ય ધર્મરક્ષણ કર્યું છે.

આ રઘુવીરાચાર્ય, શ્રીહરિના તિરોધાન પછી, હજારો સાધુ તેમજ ભ્રાન્યારી વગેરે ત્યાગીજનોને (સ્વાશ્રિત) શિષ્યો કરતા હતા. આ રઘુવીરાચાર્યે બીજા લાખો ગૃહસ્થ શિષ્યો પણ કર્યા છે. હમણાં પણ સર્વ ત્યાગી તથા ગૃહસ્થ શિષ્યોને તેઓ ધર્મમાં વર્તાવે છે.

સદ્ગુરુ ગોપાળનાંદ સ્વામી તથા નિત્યાનાંદ સ્વામી વગેરે અન્ય સદ્ગુરુઓની સાથે, તેમજ બીજા સાધુઓ, વર્ષિશ્ચાં તથા પાર્થદીની સાથે, આ આચાર્ય પૃથ્વી ઉપર ફરતા ફરતા શ્રીહરિકૃષ્ણની પ્રસન્નતાથી અન્ય મલોને આશરેલા ગુરુઓને પણ જીતે છે. આ રઘુવીરાચાર્ય પોતાના મુનિઓની સાથે જ્યાં જ્યાં વિચરે છે ત્યાં ત્યાં ધર્મ સહિત શ્રીહરિની ભક્તિનું સ્થાપન કરે છે. આ શ્રી રઘુવીરાચાર્યનું વર્તન ગુરુને યોગ્ય અને ધર્મ તથા શાશ્વત આજા અનુસાર છે તેમજ તેમના શિષ્યોની પણ ધર્મ પાળવામાં મમતા જોઈ અન્ય જનો અતિશય આશ્રય પામે છે.

આ પ્રમાણે શાખ પ્રમાણે પ્રવત્તાવેલો આ મુનિ માર્ગ જોઈ હજારો જનો પોતપોતાના મતનો ત્યાગ કરીને શ્રી રઘુવીરાચાર્યનો આશ્રય કરે છે.

(શ્રીહરિલીલાકલ્પતરલ : ૧/૧-૨ તથા શ્રીહરિલીલાપ્રદીપ : ૩/૩૦ ગ્રંથમાંથી સંકિષિત)

આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ દ્વારા ભાવિઆચાર્યની નિમણું

દેશિકેન્દ્ર શ્રીરઘુવીર હંમેશાં શ્રીમદ્ ભાગવત નામનું પુષ્ટયમય પુરાણ સાંભળતા હતા. વળી તેઓ શ્રીરામાનુઝાચાર્યે વ્યાસુનો ઉપર કરેલું શ્રીભાગ્ય તથા વેદ તથા ઉપનિષદો તથા મોક્ષધર્મ સાંભળતા હતા. શ્રી રઘુવીરાચાર્ય મોક્ષમાર્ગ પ્રવત્તાવવાના આગ્રહવાળા હોવાથી પ્રીતિપૂર્વક સર્કદપુરાણા વિષ્ણુબંડમાં રહેલું શ્રીવાસુદેવ માહાત્મ્ય પણ સાંભળતા હતા. આચાર્યન્દ શ્રીરઘુવીરાચાર્ય ધર્મશાનાદિ ભાસ્કર શ્રીસત્સંગિજીવન ગ્રંથ પણ નિરંતર આદરપૂર્વક સાંભળતા હતા.

તે તે ગ્રંથોમાં વેરાય તથા જ્ઞાનના પણ વિવિધ પ્રકારના આખ્યાનો સાંભળીને નિરંતર ચિંતવન કરતા હતા. તે તે ગ્રંથોમાં શ્રીહરિના માહાત્મ્યના ઘણા આખ્યાનો તથા ભક્તિના આખ્યાનો સાંભળીને તેઓ અત્યંત ચિંતવન કરતા હતા.

સાંસારિક સુખમાં તેમને ઉદાસીનપણું હોવાથી, શ્રીહરિનું સ્મરણ કરતા વેરાયની ભાવનાથી તેઓ આ પ્રમાણે વિચાર કરતા હતા : “સાંસારિક સર્વ સુખ ક્લેશ, દોષ તથા ભયથી યુક્ત છે અને નાશવંત છે વળી તે સુખ ઘણો પ્રયત્ન કરી પ્રાપ્ત કરીએ તો પણ તુચ્છ

અને બંધન કરનારું છે. પંચવિષયો બહારથી રમણીય દેખાય છે. પરંતુ અંદર તો મહાવિષમય છે. ઈન્દ્રજામણાના ફળની માફક દેખાવે સુંદર હોવા છતાં પંચવિષયો વારંવાર જન્મમૃત્યુ આપનારા છે. (ઇન્ડ્રવારુણીનું ફળ જે ઉપરથી રમણીય દેખાય છે પણ તે ખાંબાથી મૃત્યુ નીપજે છે તે પ્રમાણે પંચવિષયો પણ ઉપરથી રમણીય જણાય છે પણ તેને ભોગવવાથી જન્મમરણનું દુઃખ આપનારા છે.)

શ્રી રઘુવીરાચાર્ય દેહને અતિ કલેશ આપનારો જાણીને, તેનાથી વિલક્ષણ એવા પોતાના આત્માને સુખરૂપ અને ભ્રાહ્રૂપ માની તેવી ભાવના કરતા હતા. શ્રીહરિના સર્વોપરી માહાત્મ્યનો વિચાર કરતા શ્રી રઘુવીરાચાર્ય, શ્રીહરિનું સર્વકાળે (તેલવધારાની માફક અંદરપણાથી) ધ્યાન કરતા થકા તેમને અંતરમાં તથા બહાર જોતા હતા.

ચંદ્રમાંના જેમ ચકોર જોડાય, મેધમાં જેમ ચાતક જોડાય તેમ, મહા આનંદના સાગર પોતાના પિતા શ્રીહરિમાં આ શ્રી રઘુવીરાચાર્ય અત્યંત અને અંદર આસકત થયા. પછી એક વખતે શ્રી રઘુવીરાચાર્ય પોતાનો નિત્યવિષ કરીને એકાંત સ્થાનમાં બેસી સ્વર્ણ ચિત્તાથી ફરીથી આવો વિચાર કરવા લાગ્યા.

મેં શ્રીહરિએ કહ્યા પ્રમાણે શ્રીહરિની આશા પણી છે. રાત્રિ દિવસ તેમની આશામાં ત્યાગીઓ તથા ગૃહસ્થોને પ્રવર્તાવ્યા છે. પૃથ્વી ઉપર મેં હજારો જનોને શ્રીહરિના સ્વરૂપનો બોધ આપ્યો છે. તેમજ સંસૂતિને છેદનારો શ્રીહરિનો કલ્યાણકારી આશ્રય પણ તેમને કરાવ્યો છે.

હજારો ત્યાગીજનો, લાખો ગૃહસ્થજનો જેવી રીતે શ્રીહરિનો પ્રત્યક્ષ યોગ હોય અને જેવી રીતે વર્તે તેમ હાલમાં તે સર્વે વર્તે છે. શ્રીહરિની આશા પરાયણ, ધર્મજ્ઞાનાદિયુક્ત, એ જનો શ્રીહરિના અક્ષરધામની પ્રામિના અધિકારી થયા છે. ભૂમિ ઉપર શ્રીહરિકૃપણી ધર્મ સહિત ભક્તિ અત્યંત વૃદ્ધિ પામી છે. એ રીતે સંપ્રદાયની સ્થિતિ દૃઢ થઈ છે. માટે હવે મારે ધર્મધૂરા ધર્મવંશમાં જ આરોપણ કરીને નિવૃત્ત થઈ શ્રીહરિનું અંદર ધ્યાન અને વાતા કરવી.

શ્રીહરિમાં પ્રીતિ યુક્ત થઈ, ઉપાયથી રહિત રહેવું. આ પ્રમાણે શ્રી રઘુવીરાચાર્યે

ચિત્તવન કરીને સદગુરુ શ્રીગોપાળાનંદ મુનિને બોલાવ્યા. શ્રી રઘુવીરાચાર્યે અક્ષરાનંદ મુનીજ્ઞ તથા મને (શુકાનંદ મુનિને) તેમજ વિદાન વર્ણી અંદરાનંદને બોલાવ્યા.

વળી પોતાના પુરાણી ભોળાનાથ વિપ્રને પણ બોલાવ્યા. તેથી ગોપાળાનંદ સ્વામી વગેરે (હું શુકાનંદમુનિ સહિત) સહુ શ્રી રઘુવીરાચાર્યની સમીપે તલકાળ આવ્યા. ગોપાળાનંદ મુનિ તથા અક્ષરાનંદમુનિ વગેરે સૌએ એકાંતમાં સ્વસ્થ બેઠેલા શ્રી રઘુવીરાચાર્યને પ્રાણમ કર્યા. તે આચાર્યવર્યે તેમનું યથાયોગ્ય સન્માન કર્યું. પછી તેઓ સર્વ તેમની સમીપે યથાયોગ્ય બેઠા.

પોતાના કાર્યને યથાર્થ જાણારા, વિલક્ષણ શ્રી રઘુવીરાચાર્ય ગોપાળાનંદ વગેરે મુનિનો પ્રત્યે પ્રીતિપૂર્વક જોઈ, મધુર વાણીથી તેમને પ્રસંગ કરતા થકા હષ્પ્યપૂર્વક તેમના પ્રત્યે બોલ્યા.

શ્રી રઘુવીરાચાર્ય કહે છે :- “હે દીર્ઘ દર્શિઓ ! ઉત્તમસંતો ! તમો મારું વચન સાંભળો. હે નિષ્ઠાપો ! મેં શ્રીહરિની આશાથી ધર્મધૂરાનું લાંબા સમય સુધી વહન કર્યું. શ્રીહરિકૃપણી મહારાજીની પ્રસંગતાથી તેમજ તમારી સહાયતાથી મેં, શ્રીહરિએ આશા કરેલું, આ કાર્ય સર્વ પ્રકારે આ લોકમાં પૂરું કર્યું છે.

તેથી હવે ધર્મવંશના યોગ્ય જનને મારી ધર્મધૂરા આપીને હું નિવૃત્તિ પરાયણ થઈ શ્રીહરિનું ધ્યાન કરું એવી મારી રહિયે છે. ધર્મધૂરા અર્પણ કરવામાં ધર્મવંશીમાંથી જે યોગ્ય હોય તેમને શ્રીહરિએ મને અર્પણ કરેલી ધર્મધૂરા હવે હું સોંપું. કારણકે મારે પુત્ર નથી. માટે મારી ધર્મધૂરાને યોગ્ય ધર્મવંશીને હું તે આપવા હશ્યાંદું છું.

હે સંતો ! શ્રીહરિમાં આસકત ચિત્તવાળા મને તો ઉપાયિ રૂચિ નથી. દ્રવ્ય, ભૂષણો, વલ્લો વગેરેમાં મને અરુચિ વર્તે છે. મારે તમારા જેવા એકાંતિક સંતોમાં પ્રીતિ છે. વળી શ્રીહરિના ધ્યાનમાં અને કથાવાર્તામાં પણ અત્યંત પ્રીતિ છે. માટે આ પ્રમાણે નિશ્ચય કરીને આ હિતકારી સલાહ હું તમોને ગુમપણે પૂછું છું. તમો જેમ કહેશો તેવી રીતે હું જરૂર કરીશ.”

ગોપાળનંદ વગેરે મુનિઓ શ્રી રઘુવીરાચાર્યની આ વાણી સાંભળીને તેમની સર્વોત્તમઅધિક વૈરાગ્યમય સ્થિતિ જાણીને, પ્રસત્ત થયા અને અત્યંત આશ્ર્ય પામ્યા. પછી જ્ઞાનના અતિશય સ્થાનરૂપ ગોપાળનંદ મુનિઓ, અક્ષરાનંદ વગેરે મુનિઓનો મત જાણી તે આચાર્ય પ્રત્યે આ પ્રમાણે વિનંતિ-વચન કહ્યું. શ્રી ગોપાળનંદમુનિ કહે છે :- “હે રઘુવીરાચાર્ય! સર્વ સત્સંગીઓને પ્રિય! તમો ઉદાસ થયા છો તેથી ત્યાગીઓ તથા ગૃહસ્થ ભક્તોને સુખ થશે નહિ. તેવી રીતે આ પૃથ્વી ઉપર સત્સંગની બૃદ્ધિ પણ નહિ થાય. માટે હમણાં તમારે આ ઉદાસીનતાનો ત્યાગ કરવો અને તમારે યોગ્ય આ ધર્મધૂરા વહન કરવી.”

ગોપાળનંદ મુનિઓ આવી રીતે કહ્યું તે સાંભળીને શ્રી રઘુવીરાચાર્ય બોલ્યા : “હે મહામુને ! તમો માન્ય હોવાથી હું ઈશ્ઠતો નથી તો પણ ધર્મધૂરાનું હાલમાં હું વહન કરીશ. તોપણ તમો સર્વ બૃદ્ધિશાળી છો તેથી આ ધર્મધૂરા વહન કરવા માટે ધર્મવંશના કોઈ યોગ્ય પુરુષનો વિચાર કરી, નિર્ધાર કરો.”

આવી રીતે શ્રીરઘુવીરાચાર્યનું વચન સાંભળીને, વાણી બોલવામાં નિપુણ સદગુર ગોપાળનંદ મુનિ ફરી આચાર્ય પ્રત્યે આ પ્રમાણે કહેવા લાગ્યા : “હે રઘુવીરાચાર્ય! અત્યંત બૃદ્ધિશાળી બદરિનાથના પુત્ર ભગવત્પ્રસાદજી આ શુભ ધર્મધૂરાને વહન કરવા યોગ્ય છે. રૂપ, શીલ તથા જુણોના સ્થાનભૂત, તેમજ પ્રિય વાણીવાળા, નીતિકુણણ, કાર્યકાર્યના વિચારને જ્ઞાનનારા છે. ધીર, વિવિધ પ્રકારની વિદ્યાઓના પાર પામવાને યોગ્ય બૃદ્ધિવાળા, ધર્મનિષ્ઠ, જ્ઞાને ધર્મમાં પ્રવર્તાવવા માટે અત્યંત શક્તિમાન છે. માટે તેઓ આ ધર્મધૂરાનું વહન કરવા યોગ્ય છે. મને આવું ભાસે છે.” તેથી અક્ષરાનંદ વગેરે સમગ્ર મુનિઓએ પણ તે પ્રમાણે જ કહ્યું. તેમણે આવી રીતે કહ્યું તેથી ઉદાર બૃદ્ધિવાળા શ્રી રઘુવીરાચાર્ય તેમના પ્રન્યે બોલ્યા : “હે સંતો ! મને પણ તેવું જ ભાસે છે. તો પણ તમોને પૂછીને મેં એ નિર્ઝિય કર્યો છે. હે વિચક્ષણો ! માટે આ ભગવત્પ્રસાદજીને જ ધર્મધૂરા આપવા માટે આપણે હમણાં લેખ તો કરવો જ.” આ પ્રકારે આચાર્ય કહ્યું તેથી ‘બહુ સારુ’ એમતેઓ સર્વ બોલ્યા પછી પ્રસત્ત

મનવાળા આચાર્યવર્યે આ પ્રમાણે લેખ કર્યો : “મારાભાઈ બદરિનાથના પુત્ર આ ભગવત્પ્રસાદને મેં મારા દાતપુત્ર નિશ્ચિત કર્યા છે. આ મારા દેશમાં વસતા સમગ્ર ત્યાગીઓ તથા ગૃહસ્થ શિષ્યો તે સર્વનો આચાર્ય અને સદગુર જેમાંહું છું તેમાં ભગવત્પ્રસાદને મેં તેમના સર્વના આચાર્ય તેમજ ગુર નીમ્યા છે. અહીં વૃત્તાલયમાં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ખંડમાં સ્વયં શ્રીહરિએ કરાવેલું જે સુંદર લક્ષ્મીનારાયણનું મંદિર છે. તેમજ ધોલેરા નગરમાં જે શ્રી મદનમોહન શ્રીકૃષ્ણનું જે શોભાયમાન મંદિર છે. વળી ગઢપુરમાં જે શ્રી ગોપીનાથજીનું મંદિર છે તેમજ જૂનાગઢમાં જે શ્રી રાધારમણ દેવનું મંદિર છે. તે અને બીજાં સર્વ મારાં જે મંદિરો છે તે મેં ઈર્પધૂર્વક આ ભગવત્પ્રસાદને સમર્પણ કર્યા છે. મારા દેશમાં જે પૃથ્વી, ભૂવનો, ધરો તથા ધન વગેરે છે. તેમજ આગળ જે થશે, તે સર્વ મેં આ ભગવત્પ્રસાદજીને સમર્પણ કરેલું છે. આ લક્ષ્મીનારાયણના દેશમાં સત્સંગીઓ દરેક વર્ષ ધર્મને માટે જે અત ધનાદિક આપે છે, તે સર્વ મેં ભગવત્પ્રસાદને અર્પણ કરેલું છે. વળી જે મારી બીજી આવક છે તે સર્વ આવક પણ ભગવત્પ્રસાદને મેં આપેલી છે.

આ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના દેશમાં જે સાધુઓ, વણીઓ તથા પાર્થદો મારા શિષ્યો છે, તેમજ જે સમગ્ર ગૃહસ્થ ભક્તો છે. તે સર્વના ગુરુ મેં આ ભગવત્પ્રસાદજીને કરેલા છે. માટે તેમની પાસેથી હિત કરનારો મંત્રોપદેશ સર્વને ગ્રહણ કરવો. ‘સ્ત્રીઓના ગુરુ સ્ત્રી થાય. કચારેય સ્ત્રીઓના ગુરુ પુરુષ થાય નહિ જ’ એવી પ્રત્યક્ષ શ્રીહરિની હિતકારી મર્યાદા છે. માટે સધવા સ્ત્રીઓ તથા વિધવા સ્ત્રીઓને મંત્રોપદેશ થાય યોગ્ય ભગવત્પ્રસાદના પત્ની જ કરે. ધર્મના પુત્ર સ્વયં શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાને મને દાતપુત્ર કરીને સ્પષ્ટપણે જે લેખ લખાવીને આપ્યો હતો. તે લેખમાં જે વિવિધ પ્રકારની વસ્તુ લખેલી છે. તે સમગ્ર વસ્તુની સાથે તે લેખ મેં

આમને આર્પણ કરેલો છે. મારા દેશમાં (સારવદેશમાં) પણ હાલમાં આંબા, વગેરેના વૃક્ષો, કૂવાઓ, તળાવો વગેરે તેમજ ગામો તથા ભૂવનો, પૃથ્વી વગેરે મારું જે છે અને પૃથ્વી વગેરે જે થશે, તે સર્વ મેં આમને અર્પણ કરેલું છે. આ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના

દેશમાં દરેક વર્ષ મળતું નામમાળા નિમિત્તે ધન તે પણ આમને મેં સમર્પણ કરેલું છે. વળી સર્વસંતો, વર્ષિઓ, પાર્થી તથા સત્સંગીઓ પોતપોતાના ધર્મમાં રહીને હંમેશાં મારી આશાનું પાલન જેવી રીતે કરે છે; મને હંમેશાં સેવે છે, એ જ રીતે તે સર્વ ભગવત્પ્રસાદજીની શુભ આશાનું પાલન કરે તથા ચન્દ્રિદિવસ ભગવત્પ્રસાદજીની આદરપૂર્વક સેવા કરે. આ ભગવત્પ્રસાદજીને મેં હર્ષપૂર્વક જે મારાં મંદિરો વગેરે સર્વ આયું છે. તેમાં ઈચ્છારામજીના વંશનો (અર્થાતું ધર્મવંશના અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિનો) લગારેય પણ ભાગ નથી. ઈચ્છારામજીના વંશના હાલમાં જે છે તેમને તેમના ખર્ચ માટે જ્યારે ભગવત્પ્રસાદજીએ કાંઈ દ્રવ્ય આપવાનું હોય ત્યારે બે ધર્મિક સંતો તથા ધર્મિક ગૃહસ્થોને પૂછીને જ તેમણે યથાયોગ્ય ધન આપવું.

આ ભગવત્પ્રસાદજીએ પોતાનો ધર્મનિષ્ઠ હોય અને પોતાના આશ્રિત સર્વજીનોને ધર્મમાં વર્તાવવા માટે સમર્થ હોય અને સદગુણી હોય તો જ તેને પોતાના પદમાં તેને સ્થાપન કરવો. પોતાને જો એવો પુત્ર ન હોય તો અથવા પોતાને પુત્ર ન જ હોય તો, ઈચ્છારામજીના વંશમાંથી જે બીજો (ધર્મવંશી) સદગુણવાળો હોય; ધર્મમાં રહેલો હોય તથા અન્ય જનોને પોતપોતાના ધર્મમાં વર્તાવવા માટે સમર્થ હોય તેને જ; પોતાના વિચક્ષણ જનોને પૂછીને, ભગવત્પ્રસાદજીએ પોતાના પદમાં સ્થાપન કરવો. શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાને રેખેલી કલ્યાણકારી શિક્ષાપનીને અનુસરીને જ આચાર્યપદ ઉપર

રહેલાને દરરોજ સર્વ પ્રકારે વરતું. આચાર્ય પદ ઉપર રહેલા આચાર્ય પોતાના સંતો, વર્ષિઓ, પાર્થી તથા ગૃહસ્થોને નિરંતર શિક્ષાપનીને અનુસરીને જ

વડતાલ દેશના દ્વિતીય આચાર્યપદે શ્રી ભગવત્પ્રસાદજી મહારાજશ્રી સ્થાપના

લેખના સાક્ષી એવા સદગુરુ શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામી અખંડાનંદ વર્ષાના અક્ષરધામગમન બાદ અત્યંત ઉદાસીન બનેલા શ્રી રઘુવીરજ મહારાજને પોતે દીર્ઘકાળથી જે ધર્મધુરા વહન કરતા હતા તે શ્રેષ્ઠ ગુણોથી સંપત્ત શ્રી ભગવત્પ્રસાદજી મહારાજને સોપવાની ઈચ્છા થઈ. તેથી તેઓશ્રીએ સમગ્ર સંબંધી તથા સદગુરુ સંતોની એક સભા બોલાવીને, ગોપાળાનંદ સ્વામી આદિક સદગુરુ સંતો સાથે મળીને પોતે પૂર્વ જે નિઘાર કર્યો હતો કે આ મારી ધર્મવંશીય ધર્મધુરાના વારસદાર શ્રી ભગવત્પ્રસાદજી મહારાજ હશે તે વાતની (શ્રી શુકાનંદમુનિ દ્વારા લેખ વંચાવીને) જાણ કરી. તેથી સહુએ

વર્તાવવા. આ પ્રકારની આ મારી આશા છે. તે ભગવત્પ્રસાદજીએ હર્ષપૂર્વક પોતાના હિતને માટે નિરંતર પાલન કરવી.

આ પ્રકારનો સ્થાન લેખ મારી (શુકાનંદમુનિ) પાસે યથાર્થ લખાવીને આ દેશિકેન્દ્ર શ્રી રઘુવીરજને તે લેખમાં હર્ષપૂર્વક પોતાની સહી કરી. પછી રઘુવીરાચાર્યે તે લેખમાં સદગુરુ ગોપાળાનંદ મુનિની સાક્ષી કરાવી. તેમજ અક્ષરાનંદ મુનીન્દ્રની પણ સાક્ષી કરાવી.

આ આચાર્યે તે લેખમાં અખંડાનંદ વર્ષાની તેમજ પોતાના પુરાણી ભોગાનાથની પણ સાક્ષી કરાવી. ગોપાળાનંદ વગેરે મુનિઓ તેમજ આ રઘુવીરાચાર્ય જ આ વાત જાણતા હતા. હે રાજુ! બીજા કોઈ જાણતાન હતા.

પછી ગોપાળાનંદ મુનિ વગેરે સર્વ પોતાના નિવાસ સ્થાનમાં આવ્યા. પછી રઘુવીરાચાર્યે તે લેખને પટારાણમાં મૂકાવ્યો. રઘુવીરાચાર્યે સમય જતાં રાજ્યની મુદ્રાથી મુદ્રિત બીજે લેખ તે ઉપરથી સાક્ષીએ સહિત કરાવ્યો.

ત્યારબાદ નિર્મળ અંતઃકરણમાં પ્રતિદિન ભગવાન શ્રીહરિનું ધ્યાન તથા જ્ઞાનાત્માસમાં જ અત્યંત પ્રીતિવાળા. આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજ મહારાજ સદગુરુ શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામી વગેરે સંતો સાથે પ્રત્યક્ષ ભગવાન શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની વાતાવો હર્ષપૂર્વક કરતા થકા ધર્મધુરાને ધારણ કરતા હતા.

(શ્રીહરિલીલાકલ્પતત્ત્વ : ૧૨/૪-૫ તથા શ્રીહરિલીલાપ્રદીપ : ૩/૩૨ ગ્રંથમાંથી સંકિષિત)

પ્રસંગતા દાખલી. પછી શ્રી ભગવત્પ્રસાદજી મહારાજના ગાદ્યાભિષેક માટે શ્રીહાતમ મુહૂર્ત કારતક વદ બીજાનું આવ્યું. તેથી આ મંગલ પ્રસંગને દીપાવલ માટે શ્રી રઘુવીરજ મહારાજે ગામેગામ મંગળ પત્રિકાઓ મોકલાવી.

આ મંગળ સમાચાર મળતા જ તમામસંતો-હરિભક્તો વડતાલ પથાર્યા. કારતક સુદ્ધ પૂર્ણિમાના દિવસે શ્રી રઘુવીરજ મહારાજે પોતાના ભાઈ શ્રી બદરીનાથજીના પુત્ર શ્રી ભગવત્પ્રસાદજી મહારાજને પવિત્ર ભાગલાણો દ્વારા વૈદિકવિવિધી પોતાના દચ્ચપુત્ર તરીકે સ્વીકાર કર્યો. સભામાં જ્યાખ્યકાર થયો.

કારતક વદ - રના પવિત્ર દિવસે આચાર્યપ્રવર શ્રી રધુવીરજી મહારાજ સભામાં પથાર્યા. આ સભામાં ધર્મકુળના અતિ પવિત્ર શ્રી ગોપાળજી, વૃંદાવન તથા તેમનો સમગ્ર પરિવાર અને જેમાં મહાન બુદ્ધિશાળી બાળ વિહારીલાલજી મહારાજ પણ બેઠા હતા. તેમજ શુકાનંદ સ્વામી, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, અક્ષરાનંદ સ્વામી અદ્ભુતાનંદ સ્વામી વગેરે સદ્ગુરુ સંતો અને નારાયણાનંદ વર્ણી, અચિત્યાનંદ વર્ણી વગેરે ભ્રાહ્મચારીઓ તથા રતનજી વગેરે પાર્ષ્ટી તથા નથુભાઈ, અંબઈદાસ, બેચરભક્ત વગેરે ગૃહસ્થ ભક્તો પણ સભામાં બેઠા હતા.

આદિઆચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજ વર્ષોથી જે ધર્મધુરાને વહન કરતા હતા તે ધર્મધુરાને પોતાના દાટપુત્ર સકળ ગુણ સંપત્તિ, અતિ તેજસ્વી એવા શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને સૌંપ્યો. શ્રી રધુવીરજી મહારાજે સુશોભિત પાટ ઉપર પોતાના હાથમાં શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજનો હાથ લઈ બેસાડતાની સાથે જ સભામાંથી જયધોષ થવા લાગ્યા. અનેકવિધપ્રકારના વાનિંગ્રોવાગવા લાગ્યા.

શ્રી રધુવીરજી મહારાજે શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજના ભાલમાં કુમકુમનો ચાંદલો કર્યો. ત્યારબાદ સુવશ્રાદ્ધિથી રચેલી સુંદર અમૂલ્ય ‘લાલ પાદ’ શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને મસ્તકે ધારણ કરાવી તથા તેવું અમૂલ્ય વસ્તુ ખેસ ઓફાડયા

તથા સુવશ્રાદ્ધિ-વિવિધ પ્રકારના હાર-કડાં વગેરે મહામૂલ્ય આભૂષણો પણ પહેરાવ્યા. ત્યારપછી અત્યંત શોભાયમાન એ સભામાં પોતાના અતિ સુંદર આસન

ઉપર (જ્યાં પોતાને ભગવાન શ્રીહરિએ બેસાડ્યા હતા તે જ ગાદીતકિયા ઓછાંડે

સહિત પાટ ઉપર) શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને બેસાડ્યા. ત્યારબાદ શ્રી રધુવીરજી મહારાજે મંત્રોપદેશ આદિક સમગ્ર વિધિ પૂર્ણ કરી આરતી ઉતારી.

આચાર્યપ્રવર શ્રી રધુવીરજી મહારાજ પાસેથી અધિકાર પામેલા ભગવાન શ્રીહરિના મુગટના મણિ સમાન સવિશેષ શોભતા આચાર્ય શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને સર્વ સભા જનોએ હિંગતમાં વ્યાપે એવા જયકારથી પોતાના ગુરુ તરીકે ખૂબ આનંદથી વધાવી લીધા ને પછી યથાયોગ્ય પૂજન કર્યું. ત્યારબાદ આચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજે સર્વજનોને પુષ્કળ સાકર વહેંચાવી તેમજ ખ્રાલણોને મિથ્બોજન સહિત અનેક પ્રકારના દાન-દક્ષિણાદિથી સંતુષ્ટ કરતા હતા. આ રીતે કુલ નાશ દિવસ સુધી આ ગાદી-પડ્ઘાભિષેક ઉત્સવ ખૂબ ધામધૂમથી સંપદ્ધ થયો હતો.

અનંત શ્રીવિભૂષિત સદ્ગુરૂણો બંડાર પ.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજનો અક્ષરવાસ

જે આદિઆચાર્ય શ્રી રધુવીરજી મહારાજ :- શાસ, મંદિરો અને પોતાના ઉપદેશથી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સ્થાપિત સંપ્રદાયની ઘણા કાળ સુધી વૃદ્ધિ કરીને છેલ્લી અવસ્થામાં પરમાત્માના સ્વરૂપમાં જ પ્રીતિ યુક્ત થઈને બહારવૃત્તિનો ત્યાગ કરવા ઈચ્છા શ્રી રધુવીરજી મહારાજે પોતે જેમને યખોપવીત આપીને બાલ્યાવસ્થામાંથી સંપૂર્ણ વિદ્યાભ્યાસમાં પારંગત કરેલા છે એવા પોતાના ભત્રીજા શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને આચાર્યપદ અભિષિક્ત કરીને પોતે સર્વાવતારી ભગવાન શ્રીહરિની આરાધના કરવામાં જ તત્પર થયા અને દેહાવસાન સમયે સર્વ સાધુ-ભ્રાહ્મચારી આદિકને યોગ્ય ઉપદેશ આપીને તેમજ આચાર્ય શ્રી ભગવત્પસાદજી મહારાજને ‘સંપ્રદાયનું પાલન કરવું એ જ જેમાં મુખ્ય ધર્મ છે’ એવા આચાર્યપદને શોભાડિનાર પરમધર્મનો ઉપદેશ આપીને સં. ૧૯૧૮ના મહા સુદ - ૨ને દિવસે શાસ વિરામપામીને શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિમાં નિમગ્ન થકા ભગવાન શ્રીહરિના અક્ષરધામમાં સિધાવ્યા હતા.

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા

■ સ્વામી ધનશ્યામદાસજી તથા શા. સ્વામી સર્વમંગલદાસજી તથા સાધુ ધર્મવલભદાસજી

વડોદરાને આંગણો પ.પૂ. લાલશુ મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં
યોજાયેલ સત્સંગ સભા (૧૩-૧૧-૨૦૧૧)

રઘુવીરવાડી-વડતાલને આંગણો પ.પૂ. લાલશુ મહારાજશ્રીના દિવ્ય
સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ શાકોત્સવ તથા રક્નદાન કેમ્પ

ડાંગાવદર (જૂનાગઢ પ્રદેશ)ને આંગણો યોજાયેલ કથાપારાયણ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી. (૧૭-૧૧-૨૦૧૧)

વાંશીયાળીને આંગણો પ.પુ. વાનાલાલજી
મહારાજાશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ રાત્રિ
સત્સંગ સભા (૧૭-૧૧-૨૦૧૧)

શેક્ષણ (ગાડપુર પ્રદેશ)ને આંગણો પ.પુ.
પ.પુ. વાનાલાલજી મહારાજાશ્રીના વરદ હસ્તે
નૂતન મંદિર ખાતમુહૂર્ત. (તા. ૧૮-૧૧-૨૦૧૧)

વલસાડને આંગણો પ.પુ. લાલજી મહારાજાશ્રીના
દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ રાત્રિ સત્સંગ સભા
(૧૮-૧૧-૨૦૧૧)

બોઈસરને આંગણો પ.પુ. લાલજી
મહારાજાશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ
રાત્રિ સત્સંગ સભા (૧૮-૧૧-૨૦૧૧)

ખુનવાડ (વડતાલ પ્રદેશ)ને આંગણો નંબે
પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં
યોજાયેલ શાકોત્સવ (૨૨-૧૧-૨૦૧૧)

કાયાવરોહણ (વડતાલ પ્રદેશ)ને આંગણો
પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં
યોજાયેલ શાકોત્સવ (૩-૧૨-૨૦૧૧)

મુંબઈને આંગણો પ.પૂ. વાળા લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં
યોજાયેલ 'શ્રી ઘનશ્યામ કિકેટ કપ' (૩/૪-૧૨-૨૦૧૧)

॥ श्री स्वामिनारायणो विजयतेराय ॥

વડताल पौठापिपति विधमान ५.पू. सनातन ध.धु. १००८ श्री आचार्य श्री
आजेन्द्रप्रसादજु महाराजश्री तथा ५.पू. १०८ श्री धर्मकुण मुगटमणि
श्री नृगेन्द्रप्रसादजु महाराजश्रीना त्रुदा आशीर्वां आशाथी केशोद शहेरने आंगने

श्री स्वामिनारायण महोत्सव

श्रीमद् सत्संगिजुवन कथा पारायण

॥ अद्यक्षश्री ॥

५.पू. ५.धु. १०८ श्री आचार्य
श्री अजेन्द्रप्रसादजु महाराजश्री

॥ उपाद्यक्षश्री ॥

५.पू. १०८ श्री धर्मकुण मुगटमणि
श्री नृगेन्द्रप्रसादजु महाराजश्री

वक्ता :- पू. स.गु. स्वामी श्री नित्यस्वरूपदासजु

तारीख :- ३-१-२०१२ थी ६-१-२०१२

कथा समय :- बपोरे ३.०० थी ६.०० राते ८.०० थी ११.००

॥ आयोजक ॥

धर्मकुण आश्रित श्री स्वामिनारायण मंदिर सत्संग समाज
केशोद (जूनागढ प्रदेश)

॥ महोत्सव स्थान ॥

‘श्री स्वामिनारायण धाम’

रामवाडी, वडला पासे, मांगरोड रोड, केशोद.

संपर्क : संहुभाई गोटेचा - मो. ९८७८७०८००८ बुतसाहेल - मो. ८८२४४७६८८८

॥ श्री स्वामिनारायणो विजयतेराय ॥

वडताल पौठापिपति विधमान ५.पू. सनातन ध.धु. १००८ श्री आचार्य श्री अजेन्द्रप्रसादजु
महाराजश्री तथा ५.पू. १०८ श्री धर्मकुण मुगटमणि श्री नृगेन्द्रप्रसादजु महाराजश्रीना
द्रुदा आशीर्वां आशाथी श्री स्वामिनारायण मंदिर - वांसभीलीयानो भव्य....

६२१८ १० महोत्सव

श्रीमद् सत्संगिजुवन कथा पारायण

॥ अद्यक्षश्री ॥

५.पू. ५.धु. १०८ श्री आचार्य
श्री अजेन्द्रप्रसादजु महाराजश्री

॥ उपाद्यक्षश्री ॥

५.पू. १०८ श्री धर्मकुण मुगटमणि
श्री नृगेन्द्रप्रसादजु महाराजश्री

वक्ता :- पू. स.गु. स्वामी श्री नित्यस्वरूपदासजु

तारीख : १७ थी २३-१-२०१२

कथा समय :- सवारे ८.३० थी ११.३० बपोरे ३.०० थी ६.००

॥ आयोजक ॥

धर्मकुण आश्रित श्री स्वामिनारायण मंदिर सत्संग समाज
वांसभीलीया (वडताल प्रदेश)

॥ महोत्सव स्थान ॥

मु. वांसभीलीया, ता.जु. आषांद

संपर्क : पू. घनश्यामस्वामी - मो. ९८२४९३४१०८ राकेशभाई पटेल - मो. ९८८८३२९८९

સરધારને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજાશ્રીના દિવ્ય સાનિધ્યમાં યોજાયેલ આગમી દિશાતાંત્રી કૃતાંજલી મહોત્સવના ઉપક્રમે દિવ્ય સત્સંગ સભા (૨૭-૧૧-૨૦૧૧)

પડવલા (જૂનાગઢ પ્રદેશ)ને આંગણે પ.પૂ. કુ. આચાર્ય મહારાજાશ્રી તથા પ.પૂ. લાલજી મહારાજાશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આંતાથી તેમજ પૂ. સ્વામી નિત્યાવર્ષપદાસજીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે તૈયાર નૂતન મંદિરનો યોજાયેલ મૂર્તિ પ્રતિકા મહોત્સવ. (૨૬ થી ૩૦-૧૧-૨૦૧૧)

કાદિવલી (મુંબઈ)ને આંગણે યોજાયેલ દિમાસિક સત્સંગમાં પ.પૂ. આદિઆચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજના ૨૦૦માં પ્રાગત્ય વર્ષની દિશાતાંત્રી કૃતાંજલી મહોત્સવ તરીકે ઉજવવાનો પ્રારંભ કરાવવા પ.પૂ. લાલજી મહારાજાશ્રી. (તા. ૨૦-૧૧-૨૦૧૧)

સામલોદ (વડતાલ પ્રદેશ)ને આંગણો પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રીના વરદ્દ હસ્તે
નૂતન મંદિર ખાતમુલ્કર્ત. (તા. ૧૮-૧૧-૨૦૧૧)

બીંડીયા (ગઢા પ્રદેશ)ને આંગણો નૂતન મંદિરમાં પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરતા
પ.પુ. લાલજી મહારાજ. (૩૦-૧૧-૨૦૧૧)

પ.પુ. .પુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી તથા પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આશાથી નોર્થ અમેરિકાને આંગણો સૌંપદ્યચાર યોજાયેલ
શ્રી સ્વામિનારાયણ નેશનલ સર્વસંગ શિનિર - શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - હીલીંગ, શિકાગો. (તા. ૧૧ થી ૧૩-૧૧-૨૦૧૧)

પ.પુ. .પુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી તથા પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આશાથી અમેરિકાના વર્જનીયા રાજ્યના
Richmond શહેરને આંગણો યોજાયેલ નૂતન સનાતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરનો ભૂમિપૂર્જન મહોસવ (તા. ૨ થી ૪-૧૨-૨૦૧૧)

પ.પુ. સનાતન પ.પુ. ૧૦૦૮ શ્રી ધર્મમાર્તિં, ધર્મકુળ ચુડામણી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અજેનદ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા

પ.પુ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગાટમણિ શ્રી વૃગોન્દપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડ આશીર્વાદ સહ આશાથી

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના દેશ-વિટેશમાં સુપ્રસિદ્ધ વક્તા પુ. સ.ગુ. સ્વામી નિત્યસવદ્વારાસજુના માર્ગદર્શન પ્રમાણે તૈયાર થયેલ

બૂતન મંદિર મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવો તથા કથાપારાયણોની તિથિ તવારીખ

ક્રમ	તવારીખ	તિથિ	વિગત/પ્રતિષ્ઠા	મહોત્સવ કથા સ્થળ
૧	૧૮/૧૨/૨૦૧૧ થી ૨૪/૧૨/૨૦૧૧	માગશર વદ - ૮ થી માગશર વદ - ૩૦	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	પ્રગતિ મંડળની વાડી, વિજયરાજનગર, ભાવનગર મો. ૮૪૨૬૩૧૫૩૬૮, ૮૮૨૪૪૪૭૪૪૧
૨	૨૫-૧૨-૨૦૧૧ થી ૨-૧-૨૦૧૨	પોષ સુદ - ૧ થી પોષ સુદ - ૮	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૮૪૨૬૭૮૧૧૭૮
૩	૩-૧-૨૦૧૨ થી ૮-૧-૨૦૧૨	પોષ સુદ - ૧૦ થી પોષ સુદ - ૧૫	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	મુ. કેશોદ જી. જૂનાગઢ સંપર્ક :- સંદુભાઈ ગોટેચા - મો. ૮૮૭૯૮૭૦૮૦૦૮
૪	૧૦/૧/૧૨	પોષ વદ - ૧	શાકોત્સવ (બપોરે)	મુ. તોરી તા. વડિયા જી. અમરેલી. મો. ૮૭૨૫૪૫૦૩૧૮
૫	૧૧/૧/૧૨	પોષ વદ - ૨	શાકોત્સવ (બપોરે)	મુ. ચિંતાલ તા. જી. અમરેલી. મો. ૮૮૨૫૪૫૮૮૧૫૮
૬	૧૧/૧/૧૨	પોષ વદ - ૨	શાકોત્સવ (સાંજે)	મુ. પીપળવા તા. લાટી જી. અમરેલી. મો. ૮૮૭૯૮૩૭૨૩૪૮
૭	૧૨/૧/૧૨	પોષ વદ - ૩	શાકોત્સવ (બપોરે)	મુ. વાંદરવદ તા. ભેસાણ, જી. જૂનાગઢ મો. ૮૪૨૭૩૭૮૨૩૧
૮	૧૨/૧/૧૨	પોષ વદ - ૩	શાકોત્સવ (સાંજે)	મુ. રાણપુર તા. ભેસાણ, જી. જૂનાગઢ. મો. ૮૭૧૪૦૫૦૨૮૫
૯	૧૩/૧/૨૦૧૨	પોષ વદ - ૪	શાકોત્સવ (બપોરે)	મુ. કરમદીયા તા. મહુવા, જી. ભાવનગર. મો. ૮૮૨૫૩૩૪૭૬૧
૧૦	૧૩/૧/૨૦૧૨	પોષ વદ - ૪	શાકોત્સવ (સાંજે)	મુ. વિજાપડી તા. સાવરકુંડલા જી. અમરેલી. મો. ૮૮૦૮૪૭૧૧૬૧
૧૧	૧૪/૧/૨૦૧૨	પોષ વદ - ૫	શાકોત્સવ (બપોરે)	મુ. કોલાડા જી. અમરેલી. મો. ૮૮૭૯૮૪૮૫૩૦
૧૨	૧૭-૧-૨૦૧૨ થી ૨૩-૧-૨૦૧૨	પોષ વદ - ૮ થી પોષ વદ - ૩૦	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	મુ. વાંસનીલીયા તા. જી. આણંદ સંપર્ક :- પુ. ધનશામસ્વામી - મો. ૮૮૨૫૧૩૪૧૦૮
૧૩	૨૪ થી ૨૮-૧-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	મહા સુદ - ૧ થી મહા સુદ - ૫	મહા સુદ - ૩ તા. ૨૬-૧-૨૦૧૨	મુ. ખનવાડ તા. શંખેડા, જી. વડોદરા મો. ૮૮૧૩૭૫૪૭૮૦
૧૪	૨૮ થી ૨-૨- ૧૨મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	મહા સુદ - ૬ થી મહા સુદ - ૧૦	મહા સુદ - ૧૦ તા. ૨-૨-૨૦૧૨	મુ. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - આણંદ મો. ૮૮૭૯૮૧૧૦૪૪, ૮૮૨૫૮૪૦૫૭૦
૧૫	૨૮ થી ૩૦-૨- ૧૨મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	મહા સુદ - ૫ થી મહા સુદ - ૭	મહા સુદ - ૭ તા. ૩૦-૧-૨૦૧૨	મુ. નાંદોલી તા. માતર, જી. ખેડા સંપર્ક :- મો. ૮૪૨૭૧૭૬૨૫૪, ૮૮૨૪૫૭૩૬૨૧
૧૬	૧-૨-૨૦૧૨ થી ૭-૨-૨૦૧૨	મહા સુદ - ૮ થી મહા સુદ - ૧૫	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - ગોડલ સંપર્ક :- મો.

૧૭	૨ થી ૬-૨-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	મહા સુદ - ૧૦ થી મહા સુદ - ૧૪	મહા સુદ - ૧૦ તા. ૨-૨-૨૦૧૨	મુ. દેવલી તા. માતર, જી. ખેડા મો. ૯૮૨૫૬૦૩૪૪૧, ૯૭૨૩૨૫૬૭૫૫
૧૮	૮ થી ૧૪-૨-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	મહા વદ - ૧ થી મહા વદ - ૭	મહા વદ - ૫ તા. ૧૨-૨-૨૦૧૨	મુ. પાટજ તા. સોળગા, જી. આણંદ સંપર્ક :- મો. ૮૧૨૮૮૩૬૧૦૦
૧૯	૧૫-૨-૨૦૧૨ થી ૨૧-૨-૨૦૧૨	મહા વદ - ૮ થી મહા વદ - ૩૦	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	મુ. સારસા તા. રાજપીપળા, જી. ભરેચ સંપર્ક :- મો. ૯૯૭૭૮૮૬૧૫૬
૨૦	૨૨ થી ૨૬-૨-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ સુદ - ૧ થી ફાગાસ સુદ - ૪	ફાગાસ સુદ - ૪ તા. ૨૬-૨-૨૦૧૨	મુ. માલવાસ તા. જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૪૨૮૭૮૫૮૭૪
૨૧	૨૨ થી ૨૬-૨-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ સુદ - ૧ થી ફાગાસ સુદ - ૪	ફાગાસ સુદ - ૪ તા. ૨૬-૨-૨૦૧૨	મુ. શ્રીજીનગર (વાંદરવડ) તા. બેંસાણ, જી. જૂનાગઢ સંપર્ક :- મો. ૮૪૨૭૩૭૮૨૩૧
૨૨	૨૬ થી ૧-૩-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ સુદ - ૪ થી ફાગાસ સુદ - ૮	ફાગાસ સુદ - ૪ તા. ૨૬-૨-૨૦૧૨	મુ. જોલાપુર તા. રાજુલા, જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૯૭૨૩૩૮૨૫૫૮
૨૩	૨૭ થી ૨-૩-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ સુદ - ૫ થી ફાગાસ સુદ - ૮	ફાગાસ સુદ - ૫ તા. ૨૭-૨-૨૦૧૨	મુ. કરમદીયા તા. મહુવા, જી. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૫૩૩૫૭૬૧, ૯૭૨૩૬૬૧૮૮૨
૨૪	૨-૨-૨૦૧૨ થી ૮-૩-૨૦૧૨	ફાગાસ સુદ - ૯ થી ફાગાસ સુદ - ૧૫	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	કાલરગામ - સુરત સંપર્ક :- મો. ૯૯૨૫૦૧૦૦૬૩, ૮૮૨૫૬૧૦૫૧૮
૨૫	૮ થી ૧-૩-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ વદ - ૧ થી ફાગાસ વદ - ૬	ફાગાસ વદ - ૫ તા. ૧૨-૩-૨૦૧૨	મુ. શંકરપાટા, ખસ રોડ, બોટાદ જી. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૪૮૮૫૮૨૩૮, ૮૪૨૮૧૦૮૧૭૫
૨૬	૮ થી ૧૫-૩-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ વદ - ૧ થી ફાગાસ વદ - ૮	ફાગાસ વદ - ૫ તા. ૧૨-૩-૨૦૧૨	મુ. પીપરડી તા. ગઢા, જી. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૯૯૭૭૨૨૮૧૭૮, ૯૯૭૭૬૧૩૩૩૭
૨૭	૧૩ થી ૧૫-૩-૧૨ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા	ફાગાસ વદ - ૬ થી ફાગાસ વદ - ૧૨	ફાગાસ વદ - ૫ તા. ૧૨-૩-૨૦૧૨	મુ. વેલાવદ તા. ગારીયાપાર, જી. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૯૩૭૫૧૮૫૬૦૭, ૯૯૭૮૬૦૧૫૫૨
૨૮	૮-૪-૨૦૧૨ થી ૧૪-૪-૨૦૧૨	શૈત્ર વદ - ૨ થી શૈત્ર વદ - ૮	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	મુ. સિતલ તા. જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૯૯૨૫૫૫૮૧૫૮
૨૯	૧૫-૪-૨૦૧૨ થી ૨૧-૪-૨૦૧૨	શૈત્ર વદ - ૫ થી શૈત્ર વદ - ૩૦	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા મહોસ્ત્વ	મુ. કોડા સાંગાની તા. જી. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૫૪૧૬૬૬૮
૩૦	૨૩-૪-૨૦૧૨ થી ૨૮-૪-૨૦૧૨	વૈશાખ સુદ - ૨ થી વૈશાખ સુદ - ૮	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોસ્ત્વ	મુ. પીપળવા તા. લાઠી, જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૭૯૩૭૨૩૪૮
૩૧	૩૦-૪-૨૦૧૨ થી ૬-૫-૨૦૧૨	વૈશાખ સુદ - ૬ થી વૈશાખ સુદ - ૧૫	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - ખારગેઠ, મહુવા સંપર્ક :- મો. ૯૧૨૮૬૭૧૫૧૫ (પા. ખુશાલ ભગત)
૩૨	૭-૫-૨૦૧૨ થી ૧૩-૫-૨૦૧૨	વૈશાખ વદ - ૨ થી વૈશાખ વદ - ૮	શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા	મુ. મોટા અમોદા તા. સાવરકુંડલા, જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૯૭૧૪૧૦૮૧૮૬
૩૩	૧૪-૫-૨૦૧૨ થી ૨૦-૫-૨૦૧૨	વૈશાખ વદ - ૮ થી વૈશાખ વદ - ૩૦	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોસ્ત્વ	કાલિંગા (મુંબઈ) સંપર્ક :- મો. ૯૨૨૪૧૨૮૦૬૬, ૮૮૨૧૬૪૬૦૭૭
૩૪	૨૪-૫-૨૦૧૨ થી ૨૭-૫-૨૦૧૨	જેઠ સુદ - ૩ થી જેઠ સુદ - ૬	શ્રી સ્વામિનારાયણ બાળ-યુવા મહોસ્ત્વ	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર સંપર્ક :- મો. ૭૬૦૦૫૮૫૦૩, ૯૯૭૭૫૮૫૦૩

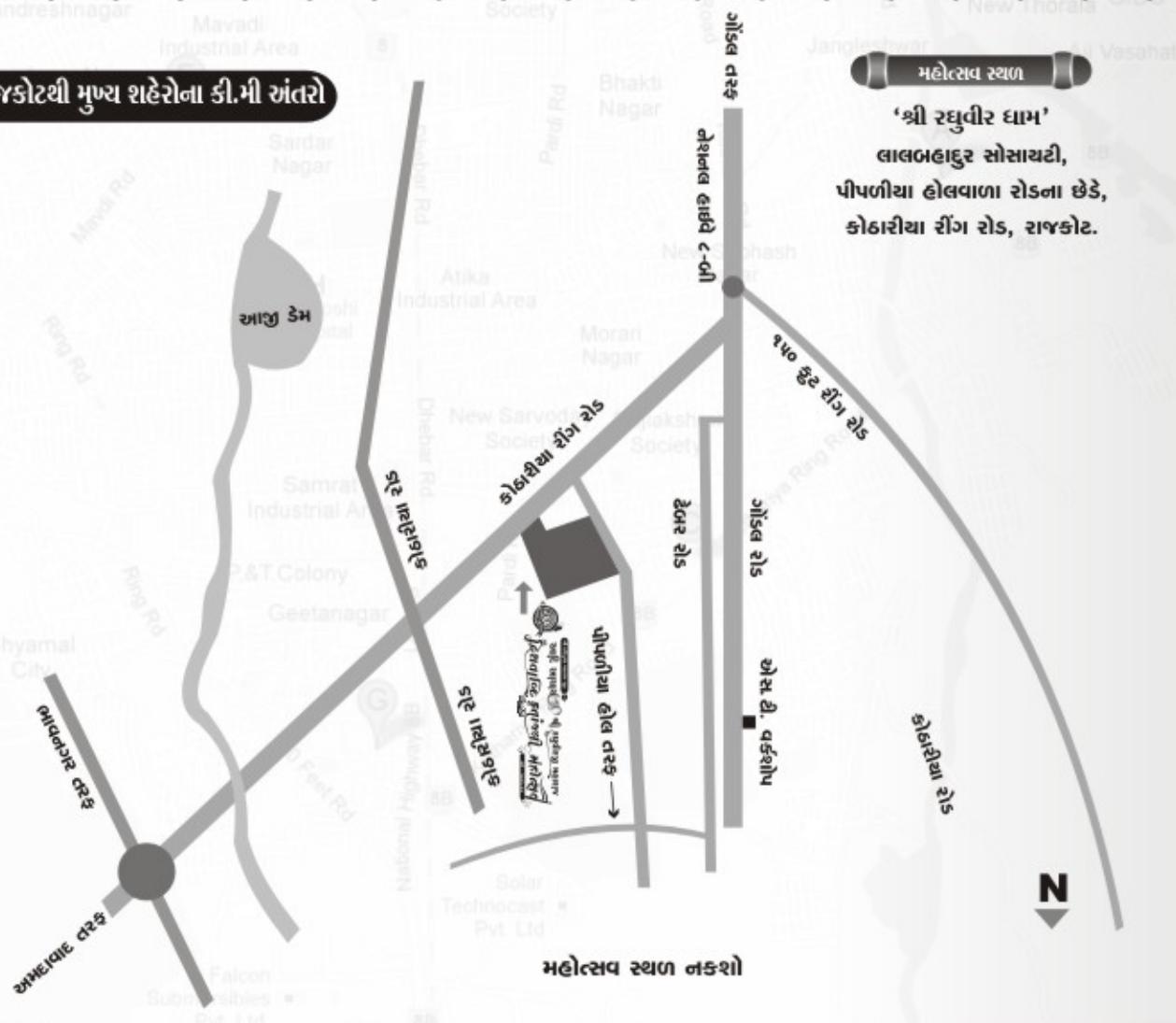

મહોત્સવ સ્થળ - રાજકોટથી મુખ્ય શહેરોના કી.મી અંતરો

• મુંબઈ	૬૮૮ કી.મી.
• સુરત	૪૨૫ કી.મી.
• વડોદરા	૨૭૫ કી.મી.
• આંધ્રા	૨૪૮ કી.મી.
• વડતાલ	૨૪૦ કી.મી.
• ખેડા	૨૧૦ કી.મી.
• અમદાવાદ	૨૨૦ કી.મી.
• મહેસૂલા	૨૫૦ કી.મી.
• પાલનપુર	૩૨૦ કી.મી.
• સુરેન્નગર	૧૦૫ કી.મી.
• ભુજ	૨૩૦ કી.મી.
• ધૂંધુકા	૧૫૦ કી.મી.
• ભાવનગર	૧૭૫ કી.મી.
• ગઢા	૧૦૩ કી.મી.
• મહુવા	૨૦૫ કી.મી.
• સાવરકરણા	૧૪૫ કી.મી.
• અમરેલી	૧૧૦ કી.મી.
• ભગસરા	૧૦૭ કી.મી.
• ઉના	૨૦૧ કી.મી.
• જામનગર	૦૬૦ કી.મી.
• જૂનાગઢ	૧૦૩ કી.મી.
• માંગરોળ	૧૬૫ કી.મી.
• પોરબંદર	૧૮૫ કી.મી.
• દ્વારકા	૨૩૦ કી.મી.
• ગોધરા	૩૨૦ કી.મી.
• દાહોદ	૩૮૫ કી.મી.

35

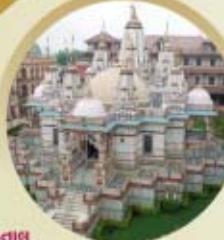
ચિંતન

ਡਿਸੇਮਬਰ - ੨੦੧੧

asian Eng

asclci

१ श्री पर्वतार्थ नारदसमाज इमारति ८, गोपेश्वरार्थ - राजकोट	१ अ.नि. यांत्रिपेल नवरीआर्थ ५, खेडीदामामार्थ - पालसुखी - राजकोट
२ अ.नि. कल्पराजन द्वारामार्थ - नारदसमाज ८, नारदी, चुम्बी - राजकोट	२ अ.नि. लक्ष्मीनाथ पालामार्थ ३ सिटी ८, खेडीदामार्थ नवरीआर्थ नारदसमाज इमारति ८, राजकोट - चंचलगढ (खाड़)
३ श्री अर्पणार्थ वरदानार्थ वरदाना ८, राजकोट	३ श्री स्वर्णपाल वारदानार्थ ५ सिटी ८, चंचलगढ (खाड़)
४ अ.नि. सातसेन व्याख्यान रामदेवीघा ८, मुमुक्षु व्याख्यानार्थ ८ वडा मनिन-गोपाली गोपाली	४ श्री स्वर्णपाल वारदानार्थ ५ सिटी ८, चंचलगढ (खाड़)
५ श्री पर्वतार्थ नारदसमाज इमारति ८, राजकोट	५ श्री विनुपाल वरदानार्थ ५ मिहिया - चंचलगढ (खाड़)
६ नारदसमाज मेलाकार घोटे ८, राजकोटार्थ ५, विकासी(मुमुक्षु)	६ श्री शुभेश्वरी विमानार्थ ५ सिटी ८, पालसुखी - चंचलगढ (खाड़)
७ अ.नि. धनार्थार्थ अधिकारीघा ८, राजकोटार्थ - विकासी(मुमुक्षु)	७ अ.नि. दिव्यार्थ इमारतार्थ ५ वारदानी ८, झुट्टेलार्थ, निवेदार्थ - सिटी ८ गोपाली
८ अ.नि. अश्वाराज वारदानार्थ ८, राजकोटार्थ - विकासी(मुमुक्षु)	८ श्री दिव्यार्थ अधिकारीघा ५ वारदानी ८, झुट्टेलार्थ - विकासी(मुमुक्षु)
९ अ.नि. देवदामार्थ मानकार्यार्थ ८, अमृतसर-वारदा ८ (मुमुक्षु)	९ श्री दिव्यार्थ एवं वरदानार्थ ५, विकासी ८, पालसुखी - राजकोट
१० अ.नि. दर्शकार्यालय वरदानार्थ ८, विकासीन वारदा, चुम्बी ८ - राजकोट	१० श्री अ.नंदनी वरदानार्थ ५ सिटी ८, चंचलगढ (खाड़)
११ अ.नि. अर्पणार्थ वरदानार्थ ८, गोपालार्थ ५ पुरु - वरदाना (मुमुक्षु)	११ अ.नि. अर्पणार्थ वरदानार्थ ५ सिटी ८, पालसुखी - चंचलगढ (खाड़)
१२ श्री युवतीपाल वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१२ श्री युवतीपाल वरदानार्थ ५ सिटी ८, पालसुखी - चंचलगढ (खाड़)
१३ अ.नि. देवदामार्थ वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१३ अ.नि. दिव्यार्थ इमारतार्थ ५ वारदानी ८, झुट्टेलार्थ, निवेदार्थ - सिटी ८ गोपाली
१४ अ.नि. देवदामार्थ वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१४ श्री दिव्यार्थ एवं वरदानार्थ ५, विकासी ८, पालसुखी - राजकोट
१५ अ.नि. देवदामार्थ मानकार्यार्थ ८, अमृतसर-वारदा ८ (मुमुक्षु)	१५ श्री दिव्यार्थ एवं वरदानार्थ ५, विकासी ८, पालसुखी - राजकोट
१६ अ.नि. दर्शकार्यालय वरदानार्थ ८, गोपालार्थ ५ पुरु - वरदाना (मुमुक्षु)	१६ अ.नि. अर्पणार्थ वरदानार्थ ५ सिटी ८, पालसुखी - चंचलगढ (खाड़)
१७ अ.नि. यांत्रिपेल वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१७ अ.नि. योग-नामार्थ विवरदानार्थ वरदानार्थ ८, अमृतसरार्थ - वरदाना
१८ अ.नि. देवदामार्थ वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१८ अ.नि. योग-नामार्थ विवरदानार्थ ५ सिटी ८, अमृतसरार्थ - वरदाना
१९ अ.नि. देवदामार्थ वरदानार्थ ८, विकासी(मुमुक्षु)	१९ अ.नि. योग-नामार्थ विवरदानार्थ ५ पुरु - वरदाना

सिद्धा-सामग्रीना यज्ञमानश्रीओ

ਪ੍ਰੀਤਾ ਭਾਟ : ਪ.ਲ.ਬ. ਸੀ. ਜੁਮਨਾਹਾਸ ਜੀਆਪਰਿਆਈ ਕਾਨਾਵਾਰ ਮ. ਪ੍ਰਵਿਲਾਮਾਰੀ - ੧੦੫ਕੋਟ

એક દિવસ વાગ્યાતુ : શી મનજીબાઈ કેવીઓભાઈ જાણો ક. લંડેસ તથા ભાગેસ - રાજુ

ધોરેણ

અનુભૂતિ

ધોલેશ્વર

મહોત્સવમાં પદારનાર મહાનુભાવ સંતો

પુ. સાદ. સ્વામી શ્રી બાળપ્રદેશદાસજી - ખગસરા
પુ. સા. સ્વામી શ્રી પુરાણોત્તમયરસદાસજી - જુદ્ધાલ
પુ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી પરમપ્રિયાસરા (મંડી સ્વામી)
પુ. સ્વામી શ્રી કૃષ્ણપ્રકાશદાસજી (કુ.પી. શાસી) - કરોદરા
પુ. સ્વામી શ્રી નિરાતમુક્તનદાસજી (વડીલ સ્વામી) - વડતાલ

પુ. મહંત શા. સ્વામી શ્રી પુરાણોત્તમયરસદાસજી - જૈતથપુર
પુ. મહંત શા. સ્વામી શ્રી નિર્જનલાલસજી - અમસરવા
પુ. મહંત સ્વામી શ્રી કૃષ્ણપ્રકાશદાસજી - કંકરીયા
પુ. મહંત શા. સ્વામી શ્રી પુરુષપ્રકાશદાસજી - પોણકા
પુ. મહંત સ્વામી શ્રી આનંદપ્રસાદદાસજી - મહુદ્રા

પુ. સ. ગુ. શા. સ્વામી શ્રી પરમયાત્મકાદાસજી - ગઠડા
પુ. પુરાણો સ્વામી શ્રી હરિદિલાસજી - વરાંગ જાણિયા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી વિરકલંબુપદાસજી - સરથાર
પુ. પુરાણો સ્વામી શ્રી માયપ્રકાશદાસજી - રાયાલ
પુ. મહંત શા. સ્વામી શ્રી ઘનસયામદાસજી - માણસા

મહોત્સવમાં પદારનાર દર્શનીય સંતો

વડતાલ દેશ

પુ. સ્વામી શ્રી વિરોક્ષસુપદાસજી - ખગસરા
પુ. સા. સ્વામી શ્રી ગોવિદપ્રકાશદાસજી - બાંસોપાય
પુ. સ્વામી શ્રી ચન્દ્રસયામદાસજી - રઘુલીચાડી વડતાલ
પુ. સ્વામી શ્રી તદ્ગદાસજી - વડતાલ
પુ. ચા. સ્વામી શ્રી બાલકૃષ્ણદાસજી - પલુરી
પુ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી પ્રાણુલંબદાસજી - ખેડા
પુ. સ્વામી શ્રી આનંદસુપદાસજી - સરથાર
પુ. ગંગારી સ્વામી શ્રી પ્રાણુલંબદાસજી - ગંગાવી
પુ. ચા. સ્વામી શ્રી જગતસુપદાસજી - વડતાલ
પુ. સ્વામી શ્રી દેવલંબસુપદાસજી - વડતાલ
પુ. કો. શા. સ્વામી શ્રી નિત્યસુપદાસજી - ખલા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી પ્રેમબલ્લમદાસજી - સેંગીવાય
પુ. ચા. સ્વામી શ્રી સર્વાંગદાસજી - વડતાલ
પુ. સ્વામી શ્રી દ્વારાબલ્લમદાસજી - સોંકત્રા
પારંદ શ્રી વિલલ ભગત - વડતાલ
પારંદ શ્રી રાધુ ભગત - વડતાલ
પારંદ શ્રી દિનેશ ભગત - વડતાલ

ગઠપુર દેશ

પુ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી હરિકૃષ્ણદાસજી - ગઠડા
પુ. સ્વામી શ્રી હરિચંગપ્રકાશદાસજી - ગઠડા
પુ. સ્વામી શ્રી હરિનાયયસદાસજી - ગઠડા
પુ. ચા. સ્વામી શ્રી બાળપ્રકાશદાસજી - કંસા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી કૃષ્ણપ્રકાશદાસજી (ક.પી.) - કરિયાલ
પુ. કો. સ્વામી શ્રી મુખસુપદાસજી - ખોપાય
પુ. કો. સ્વામી શ્રી વિષયસુપદાસજી - નાગડ
પુ. કો. પ્રાણરી સ્વામી શ્રી કૃપિયસનંદજી - ગઠડા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી જગતસુપદાસજી - સુરત
પુ. કો. સ્વામી શ્રી ભક્તિસનંદદાસજી - ગઠડા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી ભક્તિનંદનદાસજી - કોટા પીઢા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી ભક્તિસનંદદાસજી - ગઠડા
પુ. કો. સ્વામી શ્રી શાન્તિપ્રકાશદાસજી - જીમાણ
પુ. ચા. જીવા સ્વામી શ્રી છોપિયસદાસજી - ગઠડા
પારંદ શ્રી રમેશ ભગત - ગઠડા
પારંદ શ્રી રધુલ ભગત - મહુદ્રા

જૂનાગઢ દેશ

પુ. કો. સ્વામી શ્રી પ્રેમકતીનંદનદાસજી - માંગરોળ
પુ. કો. સ્વામી શ્રી હરિપ્રકાશદાસજી - દારકા
પુ. સ્વામી શ્રી પ્રેમકતુનદાસજી - પુલારી જૂનાગઢ
પુ. સ્વામી શ્રી પુરાણોત્તમયરસદાસજી - પુલારી - જૂનાગઢ
પુ. કો. સ્વામી શ્રી સંતલલબદાસજી - ગેરાલ
પુ. સ્વામી શ્રી નિલકંદ્રસનંદદાસજી - રાજકોટ
પુ. સ્વામી શ્રી દુષ્પ્રકાશદાસજી (ક.પી.) - રાધુલા
પુ. સ્વામી શ્રી રામસુપદાસજી - જૂનાગઢ
પુ. સ્વામી શ્રી જે.પી. સ્વામી - જૂનાગઢ
પુ. સ્વામી શ્રી પંચપ્રકાશદાસજી (ખાપુ) - ચિરોડા
પુ. સ્વામી શ્રી ગોવિદપ્રકાશદાસજી - ચાણા
પુ. સ્વામી શ્રી સંતપ્રકાશદાસજી - વાડાવી
પુ. સ્વામી શ્રી પુરાણોત્તમયરસદાસજી - જૂનાગઢ (સા. નાર)
પુ. ચા. સ્વામી શ્રી હરિવલભભદરદાસજી - જૂનાગઢ (સા. નાર)
પુ. કો. સ્વામી શ્રી ભક્તિનંદનદાસજી - વરાંગ જાણિયા

કરાલ દેશ

સ્વામી શ્રી નિત્યસુપદાસજી - નિત્યસુપદાસજી

અતિથિ વિશેષ

જૂનાગઢ વી સાધારણ દેવ ટેચાય લોક દ્રસ્ટીમંડાલ
સેરેમણી પુ. ચા. સ્વામી શ્રી પ્રેમબલ્લમદાસજી - જૂનાગઢ
મહંત પુ. ચા. સ્વામી શ્રી ભક્તિપ્રકાશદાસજી - જૂનાગઢ
ના. યેનેમણી પ.ભ. શ્રી નંદલલભાઈ દલબુનાયારી માટેના - ખગસરા
દુર્લીશી પ.ભ. શ્રી શાનીભાઈ શનશ્શલભાઈ રનનપર - માણાવદ
દુર્લીશી પ.ભ. શ્રી રતિભાઈ ભનુભાઈ ભાલીયા - રાજકોટ
દુર્લીશી પ.ભ. શ્રી વીળભાઈ ભનુભાઈ ગંડેચા - સરથારન
સરે દરિયાનોને જ્યથ શ્રી સ્વામિનારાયણ

ગઠડા વી ગોવિદપ્રકાશ દેવ ટેચાય લોક દ્રસ્ટીમંડાલ
સેરેમણી પ.ભ. શ્રી દરજાલાઈ નાનકાભાઈ ભીમિલી - તરપાણ
લોક સાહિત્યરી પ.સ. સ્વામી શ્રી સંયુક્તપ્રકાશદાસજી (અંસ.પી.) - ગરફુર
શેંકરીશી પુ. ચા. સ્વામી શ્રી યન્નસયામદાસજી - ગરફુર
દુર્લીશી પુ. ચા. સ્વામી શ્રી શાન્તપ્રકાશનંદજી - ગરફુર
સેંકરી પ.ભ. શ્રી જૂપતમાઈ જેસમાયારી પંચાલી - પીપરદી
દુર્લીશી પ.ભ. શ્રી જૂપતમાઈ જાણાલી - જાનાલાય
દુર્લીશી પ.ભ. શ્રી જૂપતમાઈ જાણાલી - જાનાલાય

શુલોષ્ટક

ધર્મકુળ આનિત શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ સમાજ - રાજકોટ

શ્રી લાલમીનારાયણ દેવ મુદ્રા મેંડા - રાજકોટ
શ્રી લાલમીનારાયણ દેવ રાસ મેંડા - રાજકોટ
શ્રી દેવ ઉત્સવ મેંડા - રાજકોટ

શ્રી હરિકૃષ્ણ મુદ્રા મેંડા - રાજકોટ
શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ મેંડા - રાજકોટ
શ્રી યન્નસયામાણસુન મેંડા - રાજકોટ

શ્રી ધર્મકુળ આનિત શ્રી સ્વામિનારાયણ ભજિત મહિલા મેંડા
શ્રી પ્રેમકતીનંદન મહિલા સત્સંગ મેંડા (સા. કાંઠે)
શ્રી બોરારી શ્રી સ્વામિનારાયણ મહિલા સત્સંગ મેંડા

